Leidschendam-Voorburg

Groenbeheerplan Stompwijk

2022 - 2031

Blauwgroen Advies

C!TE

COLOFON

Titel rapport:
Groenbeheerplan Stompwijk 2022 - 2031

Auteur:
Blauw Groen Advies en Buro CITE B.V. i.s.m. de gemeente Leidschendam-Voorburg

Datum:
2 maart 2022

Aantal pagina's:
54

Vrijgave:

Versie	Datum	Opgesteld door	Gecontroleerd door
3.0	02-03-2022	J. Blom	R. Priem

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 6

1.1 Aanleiding 6

1.2 Achtergrond 6

1.3 Doel en doelgroep 7

1.4 Leeswijzer 8

2 Resultaten Evaluatie huidige situatie 9

2.1 Aanpak van de evaluatie 9

2.1.1 Inventarisatie en schouw 9

2.1.2 Raadpleging bewoners 9

2.1.3 Overige gegevensbronnen 10

2.2 Resultaten inventarisatie, wijkschouw en bewonersraadpleging 10

2.2.1 Algemeen 10

2.2.2 Bomen 10

2.2.3 Beplanting 11

2.3 Wijkatlas 12

2.3.1 Sociale opbouw 12

2.4 Ruimtelijke opbouw 14

3 Toekomstbeeld openbaar groen Stompwijk 15

3.1 Beleid 15

3.1.1 Inleiding 15

3.1.2 Groenstructuurplan (2010) en uitvoeringsprogramma (2012) 16

3.1.3 Structuurvisie ‘Ruimte voor wensen 2040’ (2012) 17

3.1.4 Bomennota (2017) 17

3.1.5 Beheerkwaliteitsplan (2017) 18

3.1.6 Speelruimteplan (2016) 18

3.1.7 Water- en rioleringsplan (2021) 18

3.1.8 Klimaatadaptatie 19

3.1.9 Handboek Beheer Openbare Ruimte 19

3.2 Projectenkaart 20

3.3 Doelen groenbeheer 20

3.4 Streefbeelden 20

3.4.1 Beschrijving streefbeelden beheergroepen 21

3.4.2 Specifieke streefbeelden 23
4 Maatregelen en kansen 27
4.1 Inleiding 27
4.2 Onderbouwing onderhoudsmaatregelen 27
4.2.1 Openbaar groen – algemeen 27
4.2.2 Bomen 28
4.2.3 Natuurlijk groen 28
4.2.4 Recreatief groen 28
4.2.5 Siergroen 29
4.3 Toelichting maatregelen en prioriteiten 29
4.4 Onderhoudsmaatregelen groen in Stompwijk 30
4.4.1 Inleiding 30
4.4.2 Huyssitterweg/Veilingweg 31
4.4.3 Hazepad 31
4.4.4 Dotterbloem 32
4.4.5 Waterviolier 33
4.4.6 Van Santhorststraat 33
4.4.7 Tuinbouwweg 34
4.4.8 Zwanebloem / Sportpark De Meerhorst 34
4.4.9 Waterviolier/Hazepad/Hoefblad 35
4.4.10 Aandachtspunten 35
4.4.11 Samenvatting onderhoudsmaatregelen 36
5 Financiële consequenties 37
5.1 Inleiding 37
5.2 Onderhoudskosten bestaande situatie 37
5.3 Balans onderhoudskosten gewenste situatie 38
5.4 Investeringskosten per beheergroep 38
6 Bronnen 40
7 Begrippenlijst 41
BIJLAGE 1 Resultaten bewonersenquête 43
BIJLAGE 2 Beheer openbaar groen Stompwijk - overzichtstekeningen 44
BIJLAGE 3 Groenfuncties – overzichtstekening 48
BIJLAGE 4 Stresstestkaarten gemeente Leidschendam-Voorburg 50
BIJLAGE 5 Maatregelenkaart – overzichtstekening 53

Samenvatting

De gemeente Leidschendam-Voorburg stelt voor elke wijk een groenbeheerplan op. Het hoofddoel van het voorliggende beheerplan is te komen tot een breed gedragen en bruikbare toekomstvisie voor het groen in de Stompwijk. Het plan wordt voornamelijk gebruikt door de afdeling Stadsbeheer. Het cluster Uitvoering weet door middel van dit plan, welk type groen waar gewenst is, hoe het onderhouden dient te worden en welk budget hiervoor nodig is. Het cluster Beheer kan hiermee een planning opstellen om de eenmalige maatregelen uit te voeren. Het plan dient als communicatiemiddel met bewoners van de wijk en met het bestuur van de gemeente.

Het gemeentelijk beleid is kaderstellend voor dit beheerplan. De adviezen wat betreft de bomen worden integraal uit de Bomennota overgenomen, hiermee wordt rekening gehouden in de eenmalige maatregelen. Bij de beschrijving van de streefbeelden en het uitvoeren van de eenmalige maatregelen zijn de eisen uit het “Handboek Beheer Openbare Ruimte” de norm.

Naar aanleiding van een inspectie, een wijkschouw en een bewonersraadpleging zijn er wensen en maatregelen vastgesteld voor het groen. De resultaten zijn, mits van toepassing en inpasbaar voor het doel van het rapport, meegenomen op de maatregelenkaart. De maatregelen aan bomen en beplanting zijn voornamelijk naar voren gekomen omdat deze aan het einde van hun levensduur zijn gekomen, niet meer passen binnen het gewenste straatbeeld of voor overmatig veel overlast zorgen.

De uitvoering van de eenmalige maatregelen is voor de planperiode 2022 – 2031 geraamd op € 296.000 exclusief btw (afgerond). Na uitvoering van de maatregelen stijgen de jaarlijkse onderhoudskosten met € 1.300,-. De totaal jaarlijkse onderhoudskosten komen daarmee op € 388.500 exclusief btw (afgerond).

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

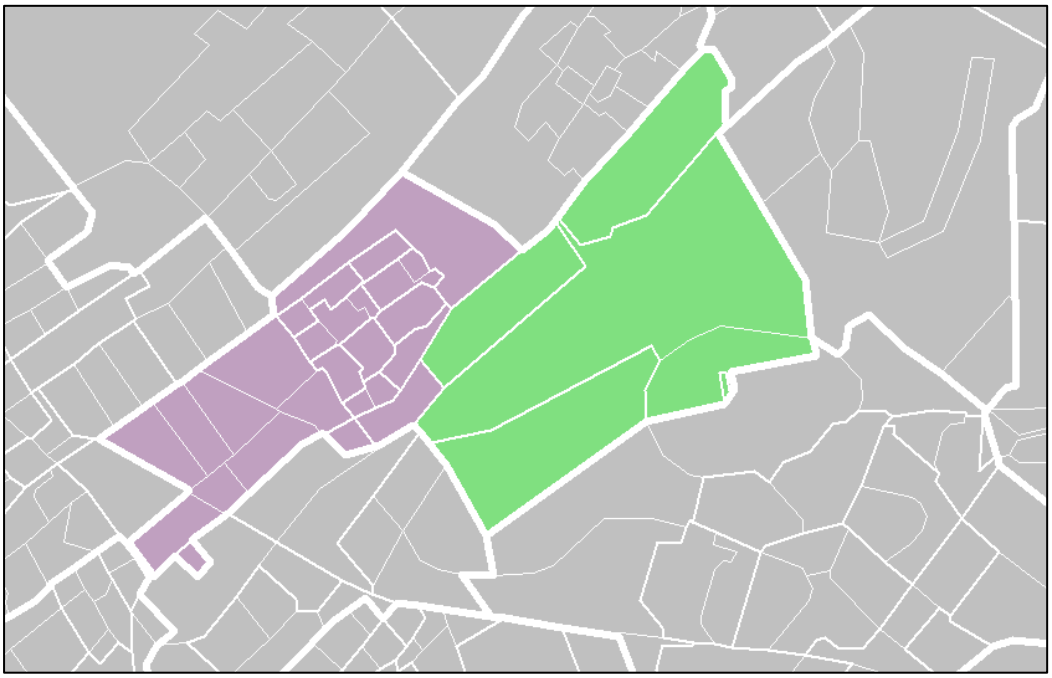
De gemeente Leidschendam-Voorburg is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De gemeente streeft daarbij naar een veilige en aantrekkelijke buitenruimte die een positieve bijdrage levert aan de leefbaarheid voor de inwoners van de gemeente.

Om invulling te kunnen geven aan het door de gemeenteraad vastgestelde beleid voor de openbare ruimte stelt de gemeente onder andere groenbeheerplannen voor de kernen en de wijken op. In deze groenbeheerplannen wordt het benodigde groot onderhoud voor bomen en beplanting in de wijk voor de middellange termijn beschreven[1]. Elke tien jaar worden de groenbeheerplannen geactualiseerd, waarbij de actuele kwaliteit van de bomen en beplanting in beeld wordt gebracht en wordt getoetst aan de visie van de gemeente op de openbare ruimte, het actuele beleid, het coalitieakkoord en de wensen van de inwoners van de kern of wijk.

Samen met de adviesbureaus Blauw Groen Advies en Buro CITE B.V. heeft de gemeente Leidschendam-Voorburg het voorliggende groenbeheerplan voor Stompwijk de periode 2022 – 2031 opgesteld.

1.2 Achtergrond

Het groenbeheerplan Stompwijk is geschreven voor de kern en het gedeelte van het landelijk gebied van Stompwijk waar in het kader van beheer kansen liggen voor openbaar groen.

[1] De staat van het onderhoud (kwaliteitsniveau) maakt geen onderdeel uit van groenbeheerplannen

1.3 Doel en doelgroep

Dit groenbeheerplan is geschreven om een breed gedragen en realistische toekomstvisie op het groenbeheer voor de kern en een deel van het buitengebied van Stompwijk voor de periode 2022 tot en met 2031 te presenteren. Het groenbeheerplan geeft een concrete vertaling van het gemeentelijke beleidskader op kern- en wijkniveau naar het uit te voeren groot onderhoud.

Het plan wordt met name gebruikt door de afdeling Stadsbeheer. Het cluster Uitvoering weet door middel van dit plan, welk type groen waar gewenst is, welk groot onderhoud in de komende 10 jaar uitgevoerd moet worden, welk budget hiervoor nodig is en op welke planning van een andere discipline aangesloten kan worden. Het cluster Beheer kan hiermee een planning opstellen om het groot onderhoud uit te voeren.

Het plan dient tevens als communicatiemiddel tussen gemeente en de bewoners en het bestuur van de gemeente. Zij krijgen hiermee zicht op hoe het openbaar groen nu is opgebouwd, hoe het groot onderhoud verzorgd gaat worden en wat er in de komende 10 jaar gaat veranderen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de huidige situatie in Stompwijk en van het openbaar groen in brede zin geëvalueerd. De huidige staat van de bomen en beplanting in Stompwijk is in beeld gebracht door het uitvoeren van een inventarisatie en wijkschouw. Ook is beschreven hoe de bewoners zijn betrokken bij het groenbeheerplan. Dit is gedaan aan de hand van de resultaten van een bewonersraadpleging, de Wijkatlas en het Gebiedskompas Stompwijk.

In hoofdstuk 3 is het toekomstbeeld van het groen beschreven, gebaseerd op het beleidskader en de streefbeelden van de gemeente.

De renovatie- en beheermaatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 4. Deze zijn bepaald door het gewenste toekomstbeeld te vergelijken met de resultaten van de evaluatie.

De kosten die dit met zich meebrengt en de wijze waarop deze zich verhouden tot het budget is in hoofdstuk 5 toegelicht.

2 RESULTATEN EVALUATIE HUIDIGE SITUATIE

2.1 Aanpak van de evaluatie

2.1.1 Inventarisatie en schouw

Het openbaar groen in Stompwijk is in het voorjaar van 2021 beoordeeld door Blauw Groen Advies, een onafhankelijke groenspecialist. De specialist heeft gecontroleerd of de groenvlakken en beheertypen, zoals deze in het gemeentelijke beheersysteem zijn opgenomen, overeen komen met de situatie buiten. Hij heeft ook de kwaliteit van bomen en beplantingen bepaald, waarbij het criterium was of de beplantingen en bomen in de komende vijf jaren voor renovatie in aanmerking komen.

Tijdens een daarop volgende wijkschouw hebben de groenspecialist en de wijkvoorman van de gemeente de resultaten van de inventarisatie en de wensen vanuit de gemeente besproken.

De resultaten van de inventarisatie en de wijkschouw zijn met de gemeente besproken en vervolgens in het groenbeheerplan verwerkt.

2.1.2 Raadpleging bewoners

‘Samen aan zet’ luidt de titel van het coalitieakkoord 2018-2022. De gemeente Leidschendam-Voorburg geeft iedereen de kans om mee te doen. Als de gemeente plannen maakt, worden de belanghebbenden daar zo vroeg mogelijk bij betrokken. Het motto is ‘minder bepalen, meer samenwerken’.

In het voorjaar van 2021 is de gemeente gestart met de voorbereidingen voor het groenbeheerplan. Het was toen vanwege de Covid19-maatregelen niet toegestaan om een bijeenkomst en/of een wijkschouw voor de bewoners te organiseren. Toch wilde de gemeente graag de wensen en aandachtspunten van bewoners van Stompwijk, met betrekking tot het openbaar groen, in beeld krijgen. Daarom is via de website van de gemeente een pagina voor het groenbeheerplan ingericht. Op deze pagina konden bewoners aangeven welke wensen en aandachtspunten zij over het openbaar groen aan de gemeente wilden meegeven. Bewoners konden tussen medio mei en medio juni 2021 de wensen en aandachtspunten op de plattegrond van Stompwijk aangeven. Ook is aan bewoners de mogelijkheid geboden om met de gebiedsregisseur in gesprek te gaan om op die wijze wensen en aandachtspunten bekend te maken bij de gemeente.

Er zijn ruim 50 wensen en aandachtspunten door bewoners ingebracht. Alle bevindingen en wensen zijn geanalyseerd waarna een beoordeling heeft plaatsgevonden. Het resultaat hiervan staat in bijlage 1 en is in het voorliggende plan verwerkt.

Bewoners hebben in de periode november-december 2021 de mogelijkheid gekregen om het groenbeheerplan via de website van de gemeente in te zien en om er vragen over te stellen.

Alle bewoners van de wijk worden via de hiervoor in het leven geroepen projectwebsite geïnformeerd over het nieuwe groenbeheerplan voor Stompwijk. Bij

het definitieve beheerplan wordt een ‘vraag- en antwoordlijst’ gevoegd, naar aanleiding van vragen die over het gepubliceerde plan zijn gesteld.

2.1.3 Overige gegevensbronnen

Naast de specifiek voor dit beheerplan uitgevoerde werkzaamheden die in de voorgaande paragrafen zijn beschreven, is ten behoeve van de evaluatie van de huidige situatie ook gebruik gemaakt van gegevens uit de Wijkatlas van de gemeente Leidschendam-Voorburg.

De Wijkatlas bevat o.a. de resultaten van bewonersenquêtes met betrekking tot de beleving van het woonklimaat die elke 2-3 jaar door de gemeente worden gehouden, maar ook demografische en sociaal-economische gegevens over de kernen en wijken. Demografische ontwikkelingen zijn relevant voor het groenbeheerplan, omdat een plan voor de komende 10 jaar wordt gemaakt.

Tot slot is ook aandacht besteed aan de ruimtelijke opbouw van Stompwijk.

2.2 Resultaten inventarisatie, wijkschouw en bewonersraadpleging

2.2.1 Algemeen

In deze paragraaf zijn de resultaten van de inventarisatie, wijkschouw en de bewonersraadpleging samengevat. De resultaten zijn verdeeld over de groenfuncties die de gemeente onderscheidt: bomen, natuurlijk groen, recreatief groen en siergroen[2]. Per groenfunctie zijn de huidige situatie en knelpunten, wensen en aandachtspunten aangegeven[3]. Overzichtskaarten van het openbaar groen in Stompwijk, ingedeeld naar bomen en beplantingen en de wijze waarop onderhoud wordt uitgevoerd, zijn opgenomen als bijlage 2. Een overzichtskaart van de groenfuncties is opgenomen als bijlage 3.

De algemene conclusie is dat de kwaliteit van de bomen en beplanting in de kern Stompwijk en het buitengebied over het algemeen goed is. De meeste opmerkingen die naar voren komen uit de technische inspectie en de bewonersraadpleging gaan over het planten van extra bomen en over het omvormen van groenvakken naar vakken met bloemrijke grasmengsels, om biodiversiteit te bevorderen. Voor de komende 10 jaar zijn slechts enkele groenvakken in beeld gekomen die voor renovatie in aanmerking komen.

2.2.2 Bomen

Bijlage 2 bevat een overzichtskaart van de bomenstructuur in Stompwijk. Over het algemeen is geconcludeerd dat de bomen in Stompwijk in een goede gezondheid verkeren. Bomen vormen in zowel de kern van Stompwijk als langs bepaalde structuren in het buitengebied een grote meerwaarde. Ze dragen positief bij aan de leefbaarheid in de kern Stompwijk.

[2] De gemeente heeft ‘Water’ ook als een groenfunctie benoemd. Binnen de kaders van dit groenbeheerplan speelt water echter geen rol.

[3] De werkelijke maatregelen zijn in hoofdstuk 4 benoemd, op basis van een toetsing van de mogelijke oplossingen aan o.a. het gemeentelijk beleid (hoofdstuk 3).

Opvallend is dat er relatief weinig diversiteit aanwezig is tussen de bomen in Stompwijk. Dit komt voort uit de periode waarin een groot deel van het huidige bomenareaal is geplant (jaren ’70), een periode waarin er juist niet voor diversiteit werd gekozen. Met het oog op bijvoorbeeld soortenziektes is het wenselijk meer diversiteit aan te brengen, waar mogelijk.

De boomstructuren zijn duidelijk aanwezig en deze worden zelden onderbroken. Het overgrote deel van de bomen is in de bloei van hun leven en heeft daardoor nog een lang leven voor de boeg (meer dan 30 jaar). De inventarisatie en schouw hebben uitgewezen dat op basis van levensduur vrijwel geen maatregelen getroffen hoeven te worden. Het is mogelijk dat dit beeld vanuit de Visual Tree Assessment (VTA), die periodiek wordt uitgevoerd, binnen de planperiode van dit beheerplan bijgesteld moet worden. Daarnaast zal continu gemonitord worden of er kansen zijn om het bomenbestand te verbeteren of uit te breiden. Kansen die uit de evaluatie naar voren zijn gekomen, zijn benoemd in paragraaf 4.5.

Stichting Duurzaam Leidschendam-Voorburg heeft in haar ‘Bomenplan Leidschendam-Voorburg 2021’ voorgesteld om bij de Zwanebloem hoge bomen langs de straat en het parkeerterrein te planten en om de knotwilgen en -elzen langs de sportvelden deels te vervangen door hoog opgaande elzen. Bij de afweging om dit voorstel over te nemen moet bedacht worden dat hoog opgaande bomen in de buurt van woningen op termijn tot overlast kunnen leiden.

In het participatietraject is gemeld dat in de Van Santhorststraat in 2020 een dode boom is gekapt; voor deze boom is geen vervanger geplant. Ook is in het participatietraject een melding gedaan van overlast vanwege bomen. Dergelijke meldingen worden per locatie beoordeeld.

2.2.3 Beplanting

Natuurlijk groen
Het natuurlijk groen bestaat uit inheemse soorten. Het beheer omvat het ontwikkelen en sturen van een inheemse plantengroei die spontaan is ontstaan of die aangeplant is. De biodiversiteit en ecologische waarde hiervan wordt gemeten aan de hand van de hoeveelheid soorten die hier voor komen. De beheertypen die vallen onder natuurlijk groen zijn: bosplantsoen, heesters extensief, bloemrijk grasland en ruigte (grasland dat 1x per twee jaar wordt gemaaid). De grootste natuurlijke groenzones bevinden zich in het buitengebied van Stompwijk.

Het natuurlijk groen in Stompwijk voldoet grotendeels aan de gestelde eisen. Het bosplantsoen langs de Waterviolier heeft het einde van de levensduur bereikt. Voor de extensief onderhouden heesters langs het Hazepad en bij sportpark De Meerhorst is het einde van de levensduur ook in zicht – dit biedt de kans om de biodiversiteit te verbeteren door de vakken om te vormen tot bloemrijk grasmengsel. Over het algemeen geldt namelijk dat de ecologische waarde en biodiversiteit van natuurlijk groen onderbelicht is, bij renovatie zal hier meer aandacht aan besteed moeten worden.

Door bewoners is een wens geuit om over te gaan tot herstel van het heggenlandschap met meidoornhagen, in combinatie met de aanplant van knotwilgen, elzen en essenhakhout. Dergelijke grootschalige maatregelen zijn niet vanuit beheer te initiëren. Bewoners in het buitengebied kunnen in samenspraak met aangrenzende bewoners langs wiens percelen aanplant gerealiseerd zou kunnen worden, via een bewonersinitiatief een verzoek indienen voor het herstellen van de hagenstructuur.

Recreatief groen
Recreatief groen kan zowel uit inheemse als uitheemse plantensoorten bestaan. Een voorbeeld van recreatief groen is een gazon dat als speelweide of voetbalveld dient. Recreatief groen moet vooral functioneel zijn. De volgende beheertypen kunnen onder recreatief groen vallen: bosplantsoen, heesters intensief, heesters extensief, hagen, gazon en bloemrijk grasland.

In Stompwijk zijn relatief veel gezinnen met kinderen ten opzichte van het gemiddelde in de gemeente – al neemt het aantal gezinnen met kinderen wel af in de laatste jaren. Het grootste aandeel van het recreatieve groen bevindt zich echter in het buitengebied, langs wandel-/fietspaden. In de kern Stompwijk is een natuurlijk ingerichte speelplek aanwezig bij de Dotterbloem.

Uit de inspectie is gebleken dat het recreatief groen zowel in de kern Stompwijk als in het buitengebied gezond en vitaal is; er worden geen renovatiewerkzaamheden voorzien binnen de planperiode van dit groenbeheerplan.

Siergroen
Het siergroen bestaat meestal uit uitheemse soorten. De spontane ontwikkeling van inheemse plantensoorten is hier ongewenst. Daarom vormt het tegengaan van deze plantengroei een belangrijk onderdeel van het onderhoud. Het siergroen bevindt zich voornamelijk in en langs de woonstraten en bestaat uit gazons, hagen, intensief onderhouden heesters en vaste planten.

Langs de Meerlaan ter hoogte van Akkermunt bevindt zich een vak met lage heesters dat het einde van de levensduur heeft bereikt. Het plantvak is niet beheervriendelijk vormgegeven (uitlopend in een smalle punt). Verder is uit de inventarisatie en schouw naar voren gekomen dat de intensief onderhouden heesters langs sportpark De Meerhorst voor renovatie in aanmerking komen. Bij de Waterviolier dient een deel van de heestervakken langs de gevels gerenoveerd te worden (een deel komt voor inboet in aanmerking).

Bewoners van de Dotterbloem hebben laten weten overlast te ervaren van de doorns van de Berberis. De vakken met intensief onderhouden heesters langs de Veilingweg komen in aanmerking voor renovatie.

2.3 Wijkatlas

2.3.1 Sociale opbouw

In Stompwijk woonden in 2020 in totaal 2.360 mensen, dit is nagenoeg gelijk aan het inwoneraantal van 2010 (2.352 inwoners). Dit beeld wijkt af van de gemiddelde

bevolkingsgroei in Leidschendam-Voorburg, die over dezelfde periode 6% bedroeg. De gemiddelde leeftijd in Stompwijk is tussen 2010 en 2020 gestegen van 41 jaar naar 43 jaar. Dit wijkt enigszins af van de ontwikkeling in de gemeente Leidschendam-Voorburg als geheel, waar de gemiddelde leeftijd is gestegen van 43 jaar naar 44 jaar.

Wanneer een vergelijking wordt getrokken tussen 2010 en 2020 wat betreft het aandeel inwoners per leeftijdsgroep is het opvallend dat aandeel inwoners ouder dan 55 jaar sterk is toegenomen. Stompwijk vergrijst en dat is een aandachtspunt voor de maatregelen die in dit groenbeheerplan worden beschreven.

	2010		2020	
	Wijk 4 Stompwijk	Leidschendam-Voorburg Gemeente totaal	Wijk 4 Stompwijk	Leidschendam-Voorburg Gemeente totaal
Bevolking totaal [aantal]	2.352	72.161	2.360	76.536
Inwoners 0-23 jaar, in % [%]	30	25	27	25
Inwoners 24-54 jaar, in % [%]	40	41	35	39
Inwoners 55 jaar en ouder, in % [%]	30	34	38	37
Gemiddelde leeftijd bewoners [jaar]	41	43	43	44

De inwoners in Stompwijk waren in 2020 verdeeld over 959 huishoudens. Van deze huishoudens is 31% een paar met kinderen, 33% een paar zonder kinderen, 28% alleenstaand en 8% eenoudergezin. Opvallend is dat in Stompwijk veel huishoudens bestaan uit een paar met kinderen in vergelijking met het gemiddelde van 23% in de gemeente Leidschendam-Voorburg. Daarentegen zijn er gemiddeld weinig huishoudens met alleenstaanden in Stompwijk ten opzichte van het gemiddelde van 42% voor de gemeente Leidschendam-Voorburg.

	2010		2020	
	Wijk 4 Stompwijk	Leidschendam-Voorburg Gemeente totaal	Wijk 4 Stompwijk	Leidschendam-Voorburg Gemeente totaal
Alleenstaanden, in % [%]	25	42	28	42
Paren zonder kinderen, in % [%]	32	28	33	26
Paren met kinderen, in % [%]	35	23	31	23
Eenoudergezinnen, in % [%]	7	7	8	8
Overige huishoudens, in % [%]	1	1	0	1
Personen in instellingen [personen]	0	964	0	1.055
Gemiddelde woningbezetting [person...	2,51	1,98	2,48	2,06

Wat betreft arbeidsparticipatie en gemiddeld inkomen scoort Stompwijk hoger dan gemiddeld in Leidschendam-Voorburg. Het aandeel inwoners met werk tussen de 20-64 jaar is in Stompwijk 83% en gemiddeld in de gemeente 75%. Het gemiddeld

inkomen in Stompwijk is daarentegen met € 27.600 lager dan het gemiddelde in de gemeente (€ 30.700).

2.4 Ruimtelijke opbouw

De kern van Stompwijk is een karakteristieke en aantrekkelijke woonomgeving in het buitengebied. Het bestaat uit historische lintbebouwing langs de Dr. van Noortstraat en een suburbane wijk uit de jaren ’70 en ’80 daarachter. Het betreft vrijwel uitsluitend grondgebonden woningen, deels verweven met kleine bedrijfjes. De ligging, in een uitloper van het Groene Hart, staat borg voor weidse vergezichten over het open polderlandschap.

Beeldbepalend voor de kern is de oude lintbebouwing langs de Stompwijksevaart met zijn vele bruggetjes. Voor groen is hier alleen ruimte op particulier terrein waar met name de schaarse opgaande bomen markante elementen zijn.

Sterk punt zijn de vele zichtlijnen en doorkijkjes tussen de bebouwing door naar de open polder. Het karakteristieke open Stompwijkse buitengebied wordt als zeer waardevol gezien binnen het verstedelijkte Haaglanden. Het betreft een veenweidegebied, een typisch Nederlands landschapstype dat bestaat uit weiden op veengrond.

3 TOEKOMSTBEELD OPENBAAR GROEN STOMPWIJK

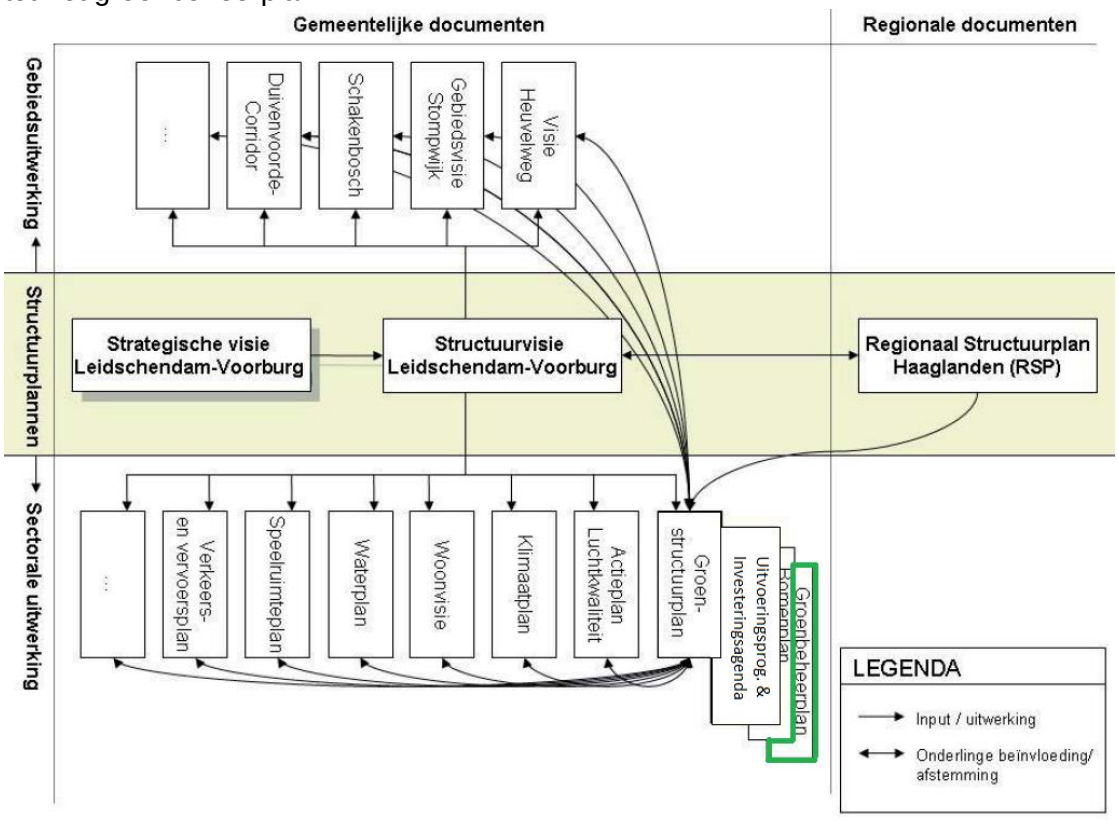
3.1 Beleid

3.1.1 Inleiding

Deze paragraaf bevat een overzicht van het kaderstellend beleid voor het groenbeheerplan. Dit wordt gevormd door de volgende vastgestelde plannen:

- Groenstructuurplan “Buitengewoon Groen” (vastgesteld in 2010) en de uitwerking daarvan in het uitvoeringsprogramma (2012) en de investeringsagenda.
- Structuurvisie “Ruimte voor wensen” (vastgesteld in 2012).
- Bomennota deel 1 ‘Beleid’ en deel 2 ‘Beheer’ (vastgesteld in 2017).
- Beheerkwaliteitsplan – Kwaliteitskaders voor beheer en onderhoud (2017)

Daarnaast vormen het Water- en rioleringsplan, het speelruimteplan en het Handboek Beheer Openbare Ruimte richtinggevende documenten voor het groenbeheerplan. In de volgende paragrafen is per beleidsplan samengevat welke beleidskeuzes consequenties hebben, met andere woorden welke uitgangspunten gelden voor dit groenbeheerplan. In onderstaand figuur is weergegeven hoe de verschillende documenten zich verhouden ten opzichte van elkaar en in het bijzonder tot het groenbeheerplan.

3.1.2 Groenstructuurplan (2010) en uitvoeringsprogramma (2012)

Gemeentebrede opgaven
De doelstelling vanuit het Groenstructuurplan voor het groen in Leidschendam-Voorburg is eenheid creëren binnen de wijken en meer variatie in het groen realiseren tussen de wijken. In het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven wat de belangrijkste lijnen en groengebieden binnen de wijk zijn, waarbij per wijk ook het 'onderscheidende groenelement' wordt benoemd. Dit vormt vervolgens de basis voor de gecombineerde wijkgroenstructuurplannen en –beheerplannen.

Bij het opstellen van de wijkgroenbeheerplannen zijn de volgende opgaven geformuleerd:
- In de wijkgroenbeheerplannen moeten de wijkparken een duidelijke omschrijving krijgen met betrekking tot inrichting, doelgroep en functie, waardoor elk park een duidelijke eigen identiteit krijgt;
- Er moeten goede groene aansluitingen gemaakt worden op de aanliggende groene zones.

Om het groen in de gemeente te versterken wordt er vanuit het groenstructuurplan op drie niveaus ingezet:
- Groene zones: deze zorgen naast het huisvesten van groene stedelijke functies zoals sportvelden, parken, volkstuinen, kinderboerderijen e.d., ook voor aantrekkelijke routes vanuit het stedelijk gebied naar het buitengebied.
- Groene lijnen: de groene lijnen ondersteunen de stedelijk gritstructuur. Dit groen heeft een belangrijke belevingswaarde, omdat veel mensen in aanraking komen met dit groen (Noordsingel, Veursestraatweg, Oude Trambaan en Langs de Wedden).
- Groene wijken: de groene wijken zorgen voor een aantrekkelijke groene woonomgeving en dit groen geeft identiteit aan de wijk.

De algemene conclusie is dat de groene zones, lijnen, wijken en het uitvoeringsprogramma van het groenstructuurplan de leidraad vormen voor de invulling van het groen in het groenbeheerplan Stompwijk.

Opgaven voor Stompwijk
De grootste kwaliteit van Stompwijk is zijn ligging in het buitengebied en het authentieke karakter met de historische lintbebouwing aan de Stompwijksevaart met zijn vele bruggen. Het is wenselijk om de randen en het buitengebied in de toekomst toegankelijker te maken voor langzaam verkeer, zodat een 'ommetje' makkelijker te maken is.

In het groenstructuurplan is aangegeven dat vooral de Meerlaan een robuuste boomstructuur dient te krijgen. Deze ambitie is reeds gerealiseerd. Daarnaast dienen zichtlijnen naar het buitengebied bewaard en waar mogelijk versterkt te worden. De belangrijkste knooppunten in het lint, bij de entrees, de
kerk, de Meerlaan en de hoge brug, krijgen meer ruimtelijke en verblijfskwaliteit met als inzet streekeigen groen. In het kader van dit groenbeheerplan zijn geen aanknopingspunten gevonden om deze visie tot uitvoering te brengen.

De opgave voor het landelijk gebied van Stompwijk, dat een veenweidegebied is, is behoud van de karakteristieke cultuurhistorische en landschappelijke waarden in het gebied, het versterken van de melkveehouderij en het vergroten van het recreatief medegebruik van het landschap. Daarnaast is de ambitie om de van oorsprong voorkomende groenelementen terug brengen in het landschap. Dit sluit aan bij de eerder genoemde bewonerswens (‘herstel heggenlandschap met meidoornhagen, aanplant knotwilgen, elzen en essenhakhout’).

3.1.3 Structuurvisie ‘Ruimte voor wensen 2040’ (2012)

De doelstelling van de structuurvisie is om ervoor te zorgen dat de gemeente Leidschendam-Voorburg in 2040 één van de meest aantrekkelijke ontmoetings- en vestigingsplaatsen in de Randstad is, waar goed opgeleide en internationaal georiënteerde kenniswerkers, huishoudens met kinderen met hoge en lage inkomens en vitale en minder vitale ouderen met veel plezier wonen.
Om dit te bewerkstelligen kijkt de structuurvisie naar drie pijlers:

- versterken van de groene woongemeente;
- verbeteren van economische kansen en voorzieningenstructuur;
- het beter benutten en verbeteren van bereikbaarheid.

Voor dit plan is de pijler “versterken van de groene woongemeente” van toepassing.

Voor het stedelijk gebied geldt de ambitie: “het behoud en de versterking van het groene karakter van de stad, het behoud en de versterking van de kwaliteit van de bestaande woonmilieus en het toevoegen van nieuwe woonmilieus”.
De ambitie “het behoud en de versterking van het groene karakter van de stad” is van toepassing op dit beheerplan. De gemeente heeft de ambitie om een groei van maximaal 5% van de bevolking te faciliteren en 80% van de bouwopgave binnenstedelijk te realiseren onder voorwaarde dat dit niet ten koste gaat van het groene karakter van de stad en de bestaande woonmilieus.

Deze pijler wordt ondersteund door een aantal stedelijke identiteitsdragers, waarvan het Historisch lint relevant is voor dit groenbeheerplan. Het Historisch lint bevat mooie, groene historische woonmilieus. De pijler wordt ook ondersteund door een identiteitsdrager van de Vlietzone: de Vlietoevers. De ambitie van de gemeente en de provincie is o.a. om de Vlietzone te ontwikkelen tot een robuust, toegankelijk en aantrekkelijk gebied voor groen, natuur, recreatie(sport).

De conclusie is dat in het groenbeheerplan de pijler “Versterken van de groene woongemeente” en de beleidsambities voor de Vlietzone verwoord en verbeeld moeten worden.

3.1.4 Bomennota (2017)

De Bomennota bestaat uit twee delen: het beleidsdeel en het beheerdeel. Het beleidsdeel geeft een toekomstvisie voor de bomen in de hoofdstructuur. Het gemeentelijk bomenbeleid in de Bomennota bouwt voort op de Structuurvisie Leidschendam-Voorburg 2020 uit 2007 en het Groenstructuurplan “Buitengewoon groen” van 2010. In het beleidsdeel is per straat in de gemeente aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om de boomstructuur te beschermen of te verbeteren.

Het beheerdeel behandelt de richtlijnen m.b.t. aanleg en beheer van bomen en geeft aanwijzingen over de interne en externe communicatie daarover. Per planfase is een programma van eisen opgenomen voor aanleg van boomplantplaatsen en voor het planten van bomen. De beheerprincipes zijn beschreven alsmede aanwijzingen hoe om te gaan met knelpunten door groeiplaats, ziekten en aantastingen.

Gezamenlijk vormen beide delen een toetsingskader voor het nemen van besluiten voor het uitvoeren van verordeningen (o.a. kapvergunningen).

De conclusie is dat bij het voorbereiden van de in het groenbeheerplan opgenomen maatregelen de Bomennota geraadpleegd moet worden.

3.1.5 Beheerkwaliteitsplan (2017)

Het beheerkwaliteitsplan vormt een kader voor het beheer en onderhoud van nagenoeg alle voorzieningen in de openbare ruimte. In het plan worden pijlers benoemd voor het beheer welke automatisch van toepassing zijn op het groenbeheer, te weten:

- Het duurzaam en doelmatig in stand houden van de voorzieningen, zodat de functie tot zijn recht komt en ingespeeld wordt op een optimale beleving van de buitenruimte.
- Het streven naar kwalitatief, passend en toekomstbestendig beheer en onderhoud, waarbij rekening wordt gehouden met de huidige economische context en beperkte financiële middelen.
- Een integrale aanpak van werkzaamheden in de openbare ruimte om overlast te verminderen en efficiënt, kostenbesparend te werken.

De kern Stompwijk en het buitengebied zijn volledig aangemerkt als het beheerniveau Verzorgd & Duurzaam. Maatregelen voor het beheerniveau verzorgd & duurzaam richten zich op het voldoen aan de veiligheid en de wettelijke verplichtingen, zodat er geen sprake is van direct gevaarlijke situaties en kapitaalvernietiging wordt voorkomen.

De conclusie is dat de bovenstaande uitgangspunten voor het beheer betrokken dienen te worden in de maatregelen die in dit groenbeheerplan zijn opgenomen.

3.1.6 Speelruimteplan (2016)

Het speelruimteplan Buitengewoon Spelen! (beleidsplan 2016 – 2025) is niet kaderstellend voor het groenbeheerplan, maar richtinggevend. De gemeente wil de kinderen en jongeren meer diversiteit in aanbod van speelruimte aanbieden. Om het bestaande aanbod van voornamelijk sport en traditioneel spel te verbreden, zullen er verschillende bestaande locaties op termijn ingericht worden als natuurlijke avontuurlijke ravotplekken. Dit sluit aan op de visie om het groene imago van de gemeente te versterken en om door meer vergroening en minder verharding wateroverlast tegen te gaan.

3.1.7 Water- en rioleringsplan (2021)

Ook het Water- en rioleringsplan 2022-2027 vormt geen onderdeel van het beleidskader van het groenbeheerplan, maar is wel richtinggevend. Er zijn namelijk

raakvlakken tussen het water en het groen. De volgende beleidsdoelen zijn in het plan als uitgangspunt aangehouden:
- Water- en rioleringszorg draagt bij aan een goede volksgezondheid.
- Leidschendam-Voorburg wordt duurzaam en klimaatbestendig gemaakt.
- Water- en rioleringszorg draagt bij aan een schone en prettige leefomgeving.
- De gemeente heeft een goede dienstverlening.
- De gemeente levert kwaliteit tegen een maatschappelijk verantwoord kostenniveau.

Het oppervlaktewater is het meest zichtbaar, er geldt:
- Het watersysteem is duurzaam en robuust.
- Het water is schoon.
- Het water is aansprekend.

3.1.8 Klimaatadaptatie

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft ambities met betrekking tot klimaatadaptatie geïntegreerd in de diverse (beleids)plannen die een relatie hebben met het voorkomen/verminderen van hittestress en droogte, voorkomen/beperken van wateroverlast en het op niveau houden van waterveiligheid.

Alle gemeenten moeten eens in de 6 jaar een klimaatstresstest uitvoeren en daarover een dialoog voeren met de daarvoor relevante partijen. De test brengt de kwetsbaarheden door klimaatverandering in beeld aan de hand van klimaatscenario's van KNMI en meet- en rekenmodellen. Dit is gedaan voor de klimaatthema's wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid. Voor Leidschendam-Voorburg zijn die gevolgen eind 2020 in beeld gebracht (zie bijlage 4).

Via onder andere het stimuleren van groene daken, schoolpleinen en Operatie Steenbreek wordt de stad vergroend en daarmee de toenemende hittestress aangepakt. In de openbare ruimte worden hiertoe nog geen specifieke maatregelen voorgeschreven – verbetermogelijkheden worden doorgaans in het kader van renovaties en nieuwe aanleg in beeld gebracht.

3.1.9 Handboek Beheer Openbare Ruimte

Het Handboek Beheer Openbare Ruimte (HBOR) van de gemeente Leidschendam-Voorburg bevat alle eisen en aanbevelingen voor het inrichten van de openbare ruimte. Het HBOR is een van de instrumenten die de gemeente inzet voor "beheerbewust ontwerpen" en "ontwerpbewust beheren". Het handboek bevat voornamelijk technische eisen die worden gesteld door de afdeling Stedelijk Beheer. Met het handboek streeft de gemeente naar een optimaal ingerichte, voor iedereen toegankelijke en een duurzame, goed beheerbare openbare ruimte.

Het HBOR bevat, naast technische eisen waaraan de aanleg van groenvoorzieningen moet voldoen, ook bepalingen voor groenvoorzieningen die relevant kunnen zijn voor het Groenbeheerplan:
- Beschermen van bomen tijdens het werken nabij bomen en door bij planontwikkeling van de bouw en de nieuwe inrichting zo in te passen dat het onnodig kappen van bomen voorkomen wordt.

- Voorkomen van versnippering en doorsnijding van bestaande groen- en waterstructuren.
- Mogelijkheden scheppen of benutten voor natuurontwikkeling.
- Bewaken van ecologische verbindingsroutes.

De technische eisen en aanbevelingen hebben onder andere betrekking op de groeiplaatsen van bomen en beplanting. Bij het voorbereiden van renovatiemaatregelen dient het HBOR toegepast te worden.

3.2 Projectenkaart

De afdeling Stedelijk Beheer stelt voor intern gebruik periodiek een projectenkaart samen waarop alle projecten die vanuit beheer worden geïnitieerd zijn vermeld. Het doel van deze kaart is het bevorderen van een integrale aanpak van projecten.

Ook voor Stompwijk is deze kaart beschikbaar. Bij het in de planning zetten van de renovatiemaatregelen (zie hoofdstuk 4) dient de projectkaart geraadpleegd te worden en vindt afstemming plaats tussen de betrokken beheerders en projectleiders.

3.3 Doelen groenbeheer

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft in het kader van het beheer van bomen en beplantingen de volgende doelstellingen geformuleerd.

- Algemeen: versterken van de groene zones, lijnen en wijken en de onderlinge verbinding van deze structuren.
- Bomen: realiseren en in stand houden van een vitaal en duurzaam bomenbestand met voldoende diversiteit, passend bij het karakter van de wijk.
- Natuurlijk groen: realiseren en in stand houden van een gevarieerd inheems sortiment en gevarieerde beplantingsstructuur met nestel-, schuil- en foerageermogelijkheden voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.
- Recreatief groen: realiseren en in stand houden van veilige, overzichtelijke recreatieve gebieden die makkelijk te beheren zijn. Recreatieve voorzieningen voor alle leeftijden.
- Siergroen: realiseren en in stand houden van streefbeelden die voor eenheid, veiligheid en een vitaal sortiment zorgen.

3.4 Streefbeelden

De streefbeelden per beheereenheid zijn gemeentebreed van toepassing en verduidelijken de aspecten waarop het beheer en onderhoud van het groen zich moet richten. Zowel de beschrijving van het gewenste streefbeeld als de gewenste locaties komen voort uit het vastgestelde beleid.

De beschrijving van de streefbeelden staat in de tabellen hieronder. Enkele specifieke streefbeelden zijn nader omschreven in paragraaf 3.4.2 en kregen een getekend aanzicht mee ter verduidelijking.

3.4.1 Beschrijving streefbeelden beheergroepen

Hoofdbomenstructuur	
Situering	De Hoofdbomenstructuur vormt het raamwerk van de groenstructuur in de gemeente en bestaat uit boombeplantingen langs belangrijke structuren. Dit zijn structuren zoals de hoofdinfrastructuur door de wijk, kern of stad en langs een waterstructuur. Er zijn in Stompwijk geen bomen die onderdeel uitmaken van de Hoofdbomenstructuur.
Streefbeeld	De grootte van de bomen sluit aan op de maat van het profiel en de schaal van de bebouwing. De hoofdstructuur straalt continuïteit uit. Dit geldt voor de lijnen vanuit het bomenbeleid, grotendeels evenwijdig aan de kustlijn. De hoofdstructuur die haaks op de kustlijn ligt zijn gevarieerd om samenhang te krijgen met aanliggende wijken. De bomen zijn veilig en worden 1 keer per 3 jaar gecontroleerd (VTA-inspectie).

Wijkboomstructuur	
Situering	Bomen in de wijk in een regelmatig plantverband.
Streefbeeld	De groen-, weg- of waterstructuren zijn per onderdeel door bomen van dezelfde soort herkenbaar. Onderling kunnen de boomsoorten verschillend zijn. De bomen zijn veilig en worden 1 keer per 3 jaar gecontroleerd (VTA-inspectie).

Overige bomen	
Situering	Bomen die willekeurig verspreid in de wijk staan.
Streefbeeld	Bomen van verschillende soorten. In de gebieden met een natuurfunctie inheems, in de gebieden met siergroen ook uitheems. Deze staan op zichtbare plekken, zoals in zichtlijnen, bij de wijkingangen en waar veel publiek komt (openbare functies zoals de school en buurtparken). Nabij particuliere tuinen en huizen staan bij voorkeur geen bomen die door hun grootte en vorm van de kroon voor schaduwoverlast zorgen of tegen een gevel groeien. In de woonstraten en op parkeerplaatsen staan bomen van de 2de grootte. De bomen zijn veilig en worden 1 keer per 3 jaar gecontroleerd (VTA-inspectie). Het bomenbestand kan lange tijd mee gaan.

Bosplantsoen	
Situering	Bosplantsoen komt in de kern van Stompwijk in enige mate langs de hoofdstructuur (Meerlaan en Groote Tocht) voor. In het buitengebied komt geen bosplantsoen voor.
Streefbeeld	Accent ligt op het vormen van een afschermende massa beplanting tegen een schutting of hekwerk waarbij de langzaam groeiende boomsoorten behouden en bevorderd worden en uitgegroeide struiken teruggezet worden. Een hoge biodiversiteit en ecologisch verantwoord bosplantsoen is gewenst.

Heesters extensief	
Situering	Met name aan de randen van de kern van Stompwijk.
Streefbeeld	Algemeen geldt dat de afwisseling van open en gesloten ruimtes behouden moet blijven en dat inheemse, bes-dragende soorten gebruikt worden. Bij belangrijke hoeken, bochten en kruispunten van paden is de beplanting altijd laag en overzichtelijk, maximaal 0,5 m. Dunning wordt gefaseerd uitgevoerd i.v.m. bescherming dieren.

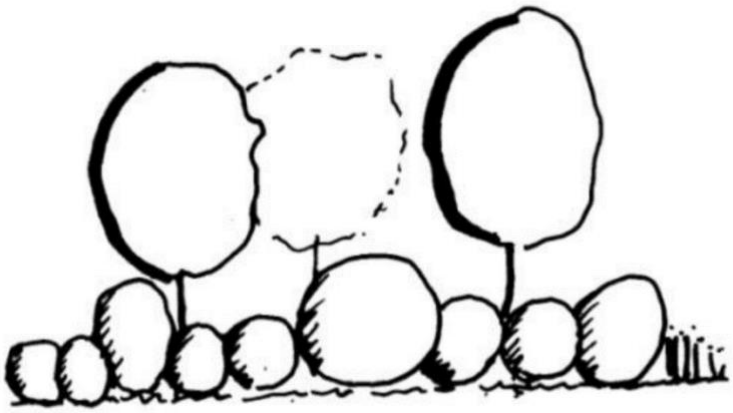
Heesters intensief	
Situering	In de directe woonomgeving, tussen gebouwen, op en langs woonstraten, rondom speelplekken.
Streefbeeld	Groeikrachtige beplanting met hoge sierwaarde in een gesloten beplantingsverband. Om een rommelig beeld te voorkomen het aantal soorten per vak beperken. Soorten met doorns beperkt toepassen en waar onderhoud (scheren) tot overlast leidt (bijvoorbeeld langs voet- en fietspaden) niet toepassen of vervangen. De maximale hoogte bij uitzichthoeken niet hoger dan 0,5 m. Bij het toepassen van een solitair moet er zichtbaar hoogteverschil zijn tussen vakbeplanting en solitair. Soort is afgestemd op de maat van het vak.

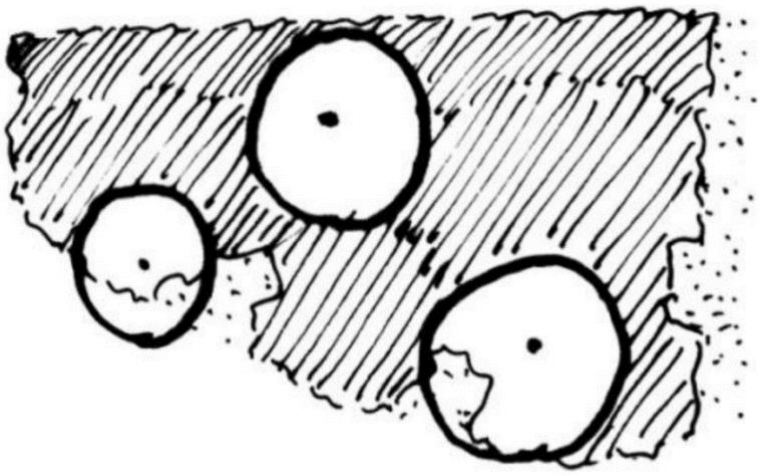
Gras intensief	
Situering	In de directe woonomgeving (niet in het buitengebied), bijvoorbeeld op pleintjes, in parken en langs watergangen en woonstraten. Aandachtspunt is verkeersveiligheid: op de strook langs wegen en paden en op uitzichthoeken de hoogte van de beplanting beperken.
Streefbeeld	Gazon. Onderhoudsmaatregelen moeten afgestemd worden op het bereiken of behouden van het streefbeeld.

Gras extensief	
Situering	In de kern Stompwijk langs de randen van de bebouwing en langs ontsluitingswegen. In het buitengebied langs ontsluitingswegen.
Streefbeeld	Soortenrijk grasland. Onderhoudsmaatregelen moeten afgestemd worden op het bereiken of behouden van het streefbeeld.

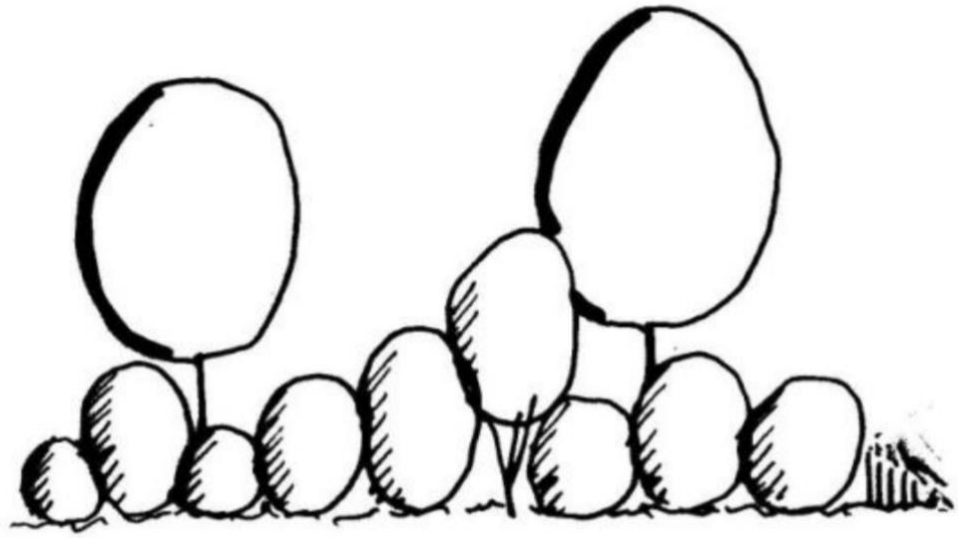
3.4.2 Specifieke streefbeelden

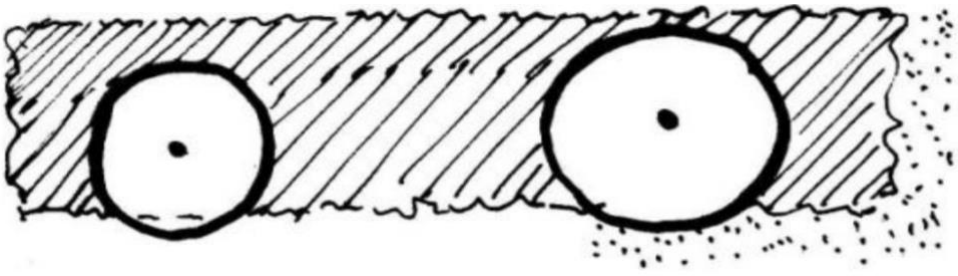
Streefbeeld 01 - Heesters extensief met verspreide bomen	
Situering	Beplantingsvakken in de wijk waar dichte beplanting ter afscherming gewenst is.
Streefbeeld	Een strook beplanting die bestaat uit een struikenlaag met her en der verspreide bomen (heesters extensief). De struiken kunnen uitgroeien tot hun volwassen fase. De bedekking van de bomenlaag is 60%. In de beplanting is een ondergroei van inheemse kruiden.

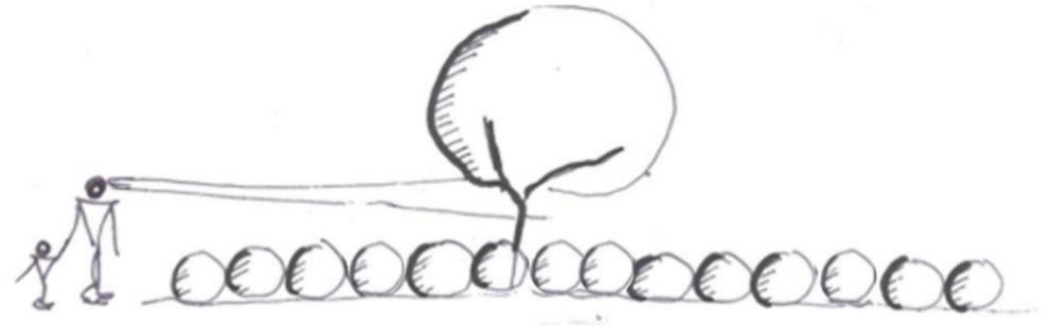

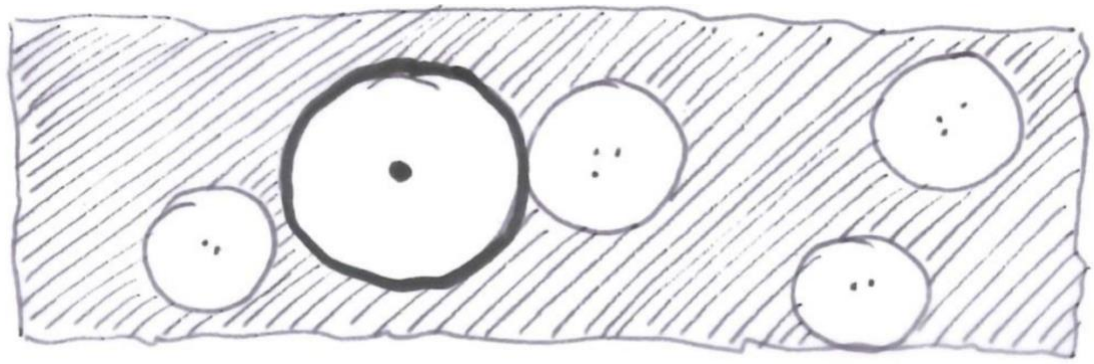
Streefbeeld 02 - Heesters extensief in singelverband al dan niet met bomen	
Situering	Beplantingsvakken met heesters extensief in de wijk waar dichte beplanting ter afscherming gewenst is. Zoals afscherming van de verscheidenheid aan schuttingen.
Streefbeeld	Een singel van struiken die een samenhangende laag onder de verspreid staande bomen vormen. Bedekking door struiken is 100% en minimale hoogte is ca.1 meter. Kronenbedekking door bomen maximaal 50%, de bomen zijn vrijstaand of staan in kleine groepjes. Ondergroei, indien aanwezig, bestaat uit inheemse kruiden. Eindhoogte van beplanting tegen de schutting varieert tussen de 2-2,5 meter. Eindhoogte van beplanting op overige locaties varieert tussen de 2-4 meter.

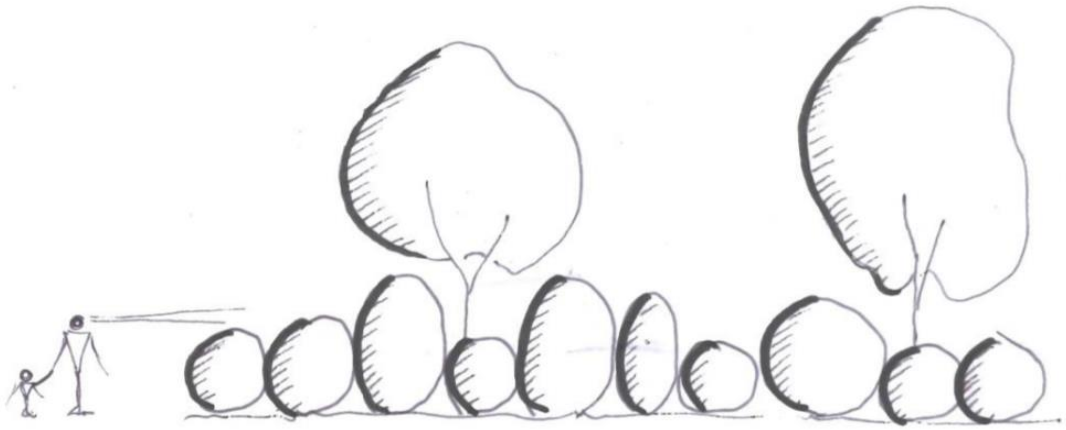

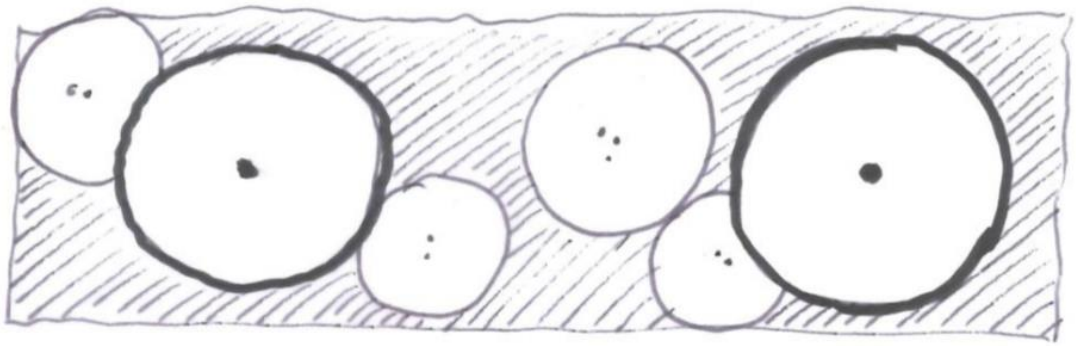
Streefbeeld 03 - Lage beplanting van heesters intensief	
Situering	Rondom speelplaatsen en parkeerterreinen, tussen trottoirs en wegen/ fietspaden, locaties waar verkeersveiligheid of sociale veiligheid vragen om overzicht.
Streefbeeld	Lage struikbeplanting van een maximale hoogte van 1 meter met verspreid staande bomen van de 2e grootte.

Streefbeeld 04 - Hoge beplanting van heesters intensief	
Situering	Heesterbeplanting in parken en plantsoenen.
Streefbeeld	Hoge beplanting van transparante sierheesters tussen ca. 1,0 meter en ca. 1,8 meter met eventueel verspreid staande boombeplanting met een kronenbedekking van maximaal 40%.

4 MAATREGELEN EN KANSEN

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bespreekt de benodigde maatregelen per locatie, geeft een onderbouwing voor de maatregelen en formuleert aanvullende aandachtspunten voor de uitvoering om te komen tot een goed beheerbare wijk.

Aan het bepalen van de benodigde onderhoudsmaatregelen voor bomen en beplanting in Stompwijk is een reeks van werkzaamheden en afwegingen vooraf gegaan. Allereerst zijn in het voorjaar van 2021 een inventarisatie en schouw uitgevoerd. Hieruit zijn knelpunten naar voren gekomen omdat bijvoorbeeld groen aan het einde van zijn levensduur is of niet meer voldoet aan de huidige inzichten op groen in woonwijken (zie hoofdstuk 2). Vervolgens heeft een bewonersraadpleging plaatsgevonden waarmee bewonerswensen zijn bepaald die aansluiten bij het doel van het groenbeheerplan. Aansluitend is beoordeeld of het groen voldoet aan de streefbeelden en of het gemeentelijke beleid en de overige kaderstellende instrumenten tot maatregelen leiden (zie hoofdstuk 3). Het resultaat van deze werkzaamheden is in dit hoofdstuk gepresenteerd. Ook is een aantal kansen voor het verbeteren van de (beheer)kwaliteit van het groen in Stompwijk benoemd.

4.2 Onderbouwing onderhoudsmaatregelen

Hieronder is per groenfunctie in beeld gebracht welke knelpunten naar aanleiding van de inventarisatie, schouw en bewonersraadpleging zijn gesignaleerd en welke afwegingen op basis van o.a. het gemeentelijk beleid zijn gemaakt om tot het bepalen van de benodigde onderhoudsmaatregelen te komen.

4.2.1 Openbaar groen – algemeen

Doel: Versterken van de groene zones, lijnen en wijken en de onderlinge verbinding van deze structuren.	
Knelpunten	**Afwegingen**
Verkeerde of niet passende groenkeuze voor de locatie.	Keuze van het groen afstemmen op het straatprofiel.
Versterken diversiteit en ecologie.	Groenvakken omvormen naar bloemrijkere vakken met meer diversiteit in soorten beplanting.

4.2.2 Bomen

Doel: Een vitaal en duurzaam bomenbestand met voldoende diversiteit, passend bij het karakter van de wijk.	
Knelpunten	**Afwegingen**
Gekapte dode boom Van Santhorststraat is niet vervangen.	Nieuwe boom terug planten.
Berm Tuinbouwweg biedt kansen voor het uitbreiden van het bomenareaal.	Planten rij bomen in berm.
Beplanting langs Sportpark De Meerhorst, aan de zijde Zwanebloem, biedt kansen voor het uitbreiden van het bomenareaal.	Planten rij bomen in beplanting.
Parkeerterrein bij v.v. Stompwijk ’92 biedt kansen voor het uitbreiden van het bomenareaal.	Planten bomen in verharding.
Gazon bij Waterviolier/Hazepa/Hoefblad biedt kansen voor het uitbreiden van het bomenareaal.	Planten bomen in gazon.
Lage diversiteiten in soorten.	Wanneer bomen worden vervangen of als nieuwe bomen worden geplant, overwegen om een grotere mix van soorten terug te plaatsen. Grijp kansen aan om bomen te planten.

4.2.3 Natuurlijk groen

Doel: Gevarieerd inheems sortiment en gevarieerde beplantingsstructuur met nestel-, schuil- en foerageermogelijkheden voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.	
Knelpunten	**Afwegingen**
Vakken met heesters intensief langs Veilingweg naderen einde levensduur.	Omvormen tot grasland.

4.2.4 Recreatief groen

Doel: Veilige, overzichtelijke recreatieve gebieden die makkelijk te beheren zijn. Recreatieve voorzieningen voor alle leeftijden.	
Knelpunten	**Afwegingen**
Geen knelpunten.	N.v.t.

4.2.5 Siergroen

Doel: Duidelijke streefbeelden die voor eenheid, veiligheid en een vitaal sortiment zorgen.	
Knelpunten	**Afwegingen**
Vak met lage heesters langs Meerlaan (Akkermunt) heeft einde levensduur bereikt.	Renovatie van beplantingsvak met lage heesters (aandachtspunt: dichtstraten smalle punt van het vak).
Bosplantsoen ('hakhout') langs Waterviolier is verrommeld.	Bosplantsoen en onderbeplanting bomen renoveren.
Heesters extensief langs Hazepad en bij De Meerhorst naderen einde levensduur.	Plantvakken omvormen tot bloemrijk grasmengsel.
Vakken met heesters intensief rondom sportpark De Meerhorst hebben einde levensduur bereikt.	Omvormen tot vakken met bloemrijke grasmengsels.
Overlast doorns Berberis bij de Dotterbloem.	Vervangen heester door andere soort (bijvoorbeeld Spirea).

4.3 Toelichting maatregelen en prioriteiten

In dit groenbeheerplan worden onderstaande maatregelen onderscheiden.

Bomen

- Bij 'terugplanten' wordt een boom terug geplant die in het recente verleden is verwijderd.
- Bij 'vervangen' wordt de aanwezige boom gerooid, de groeiplaats verbeterd en de boom wordt aangeplant.

Bij maatregelen die een relatie hebben met bomen wordt veelal gesproken over boomgroottes. De definitie die in de gemeente Leidschendam-Voorburg wordt voor boomgroottes wordt aangehouden is als volgt:

Boomgrootte	Boomhoogte
1e grootte	> 15 meter
2e grootte	8 – 15 meter
3e grootte	< 8 meter

Beplantingen

- Bij 'aanbrengen' wordt in de bestaande buitenruimte een plantvak aangelegd, een groeiplaats gecreëerd en ingericht met beplanting.
- Bij 'renoveren' wordt de aanwezige beplanting gerooid, de groeiplaats verbeterd en nieuwe beplanting aangeplant. De beheergroep wordt niet gewijzigd.
- Bij 'omvormen' wordt het bestaande groen vervangen door een meer geschikte beheergroep.

Prioritering
De maatregelen zijn voorzien van een prioritering op basis van onderstaande:
- Prioriteit 1: maatregelen die direct uitvoerbaar zijn doordat er geen andere vakdiciplines bij betrokken zijn, deze maatregelen kunnen op korte termijn worden uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is het renoveren van een plantvak.
- Prioriteit 2: maatregelen die in samenwerking met andere vakdiciplines moeten worden uitgevoerd. Deze maatregelen worden op de langere termijn gerealiseerd doordat er overlegd moet worden met andere vakdisciplines. Bijvoorbeeld het vervangen van bomen in combinatie met de vervanging van het riool. Deze maatregelen worden in principe binnen de planperiode van dit groenbeheerplan uitgevoerd, maar kunnen indien de integrale aanpak daarom vraagt ook worden uitgevoerd na de planperiode van dit beheerplan.
- Prioriteit 3: maatregelen die pas worden uitgevoerd als de beplanting door ziekte, ouderdom of veiligheid verwijderd dient te worden. Deze maatregelen kunnen ook worden uitgevoerd na de planperiode van dit beheerplan van 10 jaar.

4.4 Onderhoudsmaatregelen groen in Stompwijk

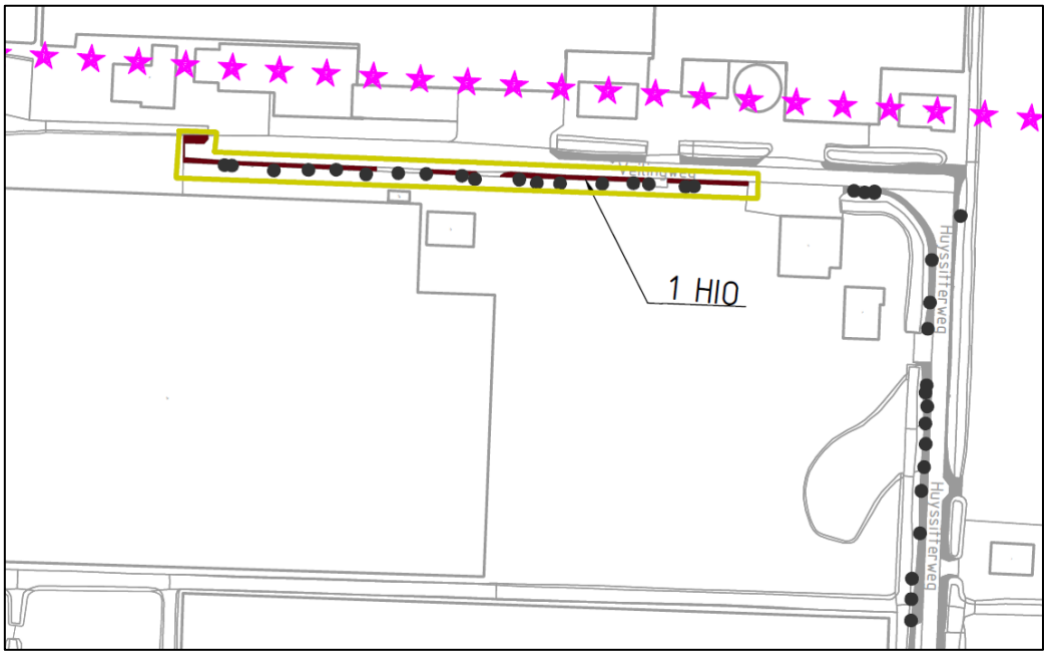
4.4.1 Inleiding

In deze paragraaf zijn de onderhoudsmaatregelen voor het groen in Stompwijk per locatie beschreven en toegelicht. Een overzicht van alle onderhoudsmaatregelen in Stompwijk is in bijlage 5 opgenomen. De lijst van maatregelen is niet definitief; gedurende de planperiode kunnen op basis van inspectie aanvullende maatregelen worden uitgevoerd. Voorwaarde is dat de consequenties voor het budget inzichtelijk worden gemaakt.

De onderhoudsmaatregelen zijn voorzien van een code. De maatregelcodes zijn als volgt opgebouwd: volgnummer – werkpakket code – maatregel code. De relevante werkpakketten en maatregelen zijn als volgt:

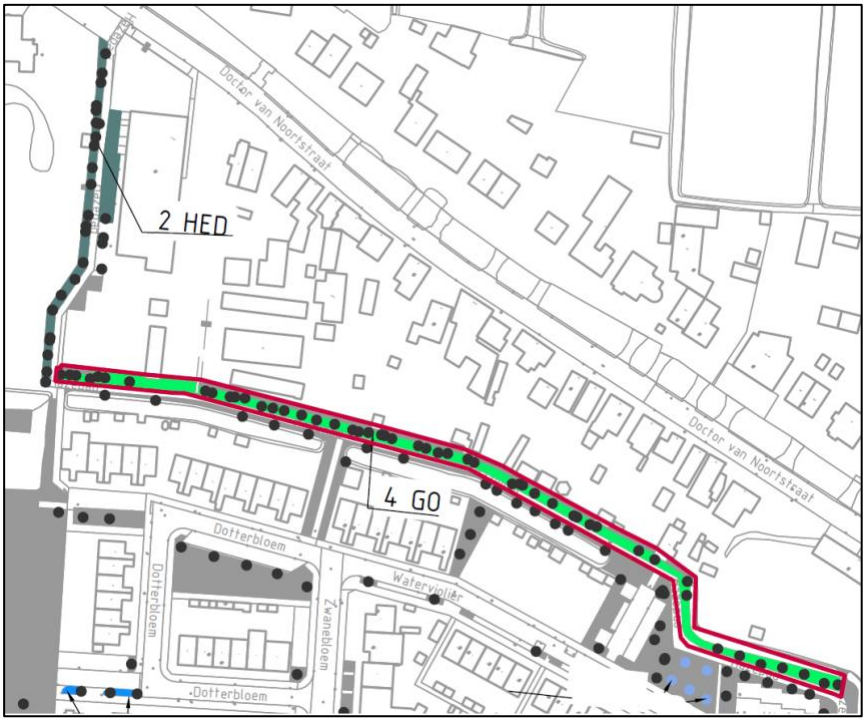
Werkpakket			Maatregel	
Code	Omschrijving		Code	Omschrijving
B	Bomen		P	Planten
HI	Heesters Intensief		T	Terugplanten
HE	Heesters Extensief		VV	Vervangen
G	Gazon		R	Renoveren
			O	Omvormen
			D	Dunnen

4.4.2 Huyssitterweg/Veilingweg

<u>Onderhoudsmaatregel 1HIO</u>
Uit de inventarisatie en schouw is naar voren gekomen dat de plantvakken met heesters intensief langs de Veilingweg het einde levensduur naderen. Aangezien de beplanting in het buitengebied ligt, zonder dat het een zichtlocatie is, is bepaald dat betreffende plantvakken daarna omgevormd zullen worden tot ‘grasland’.

4.4.3 Hazepad

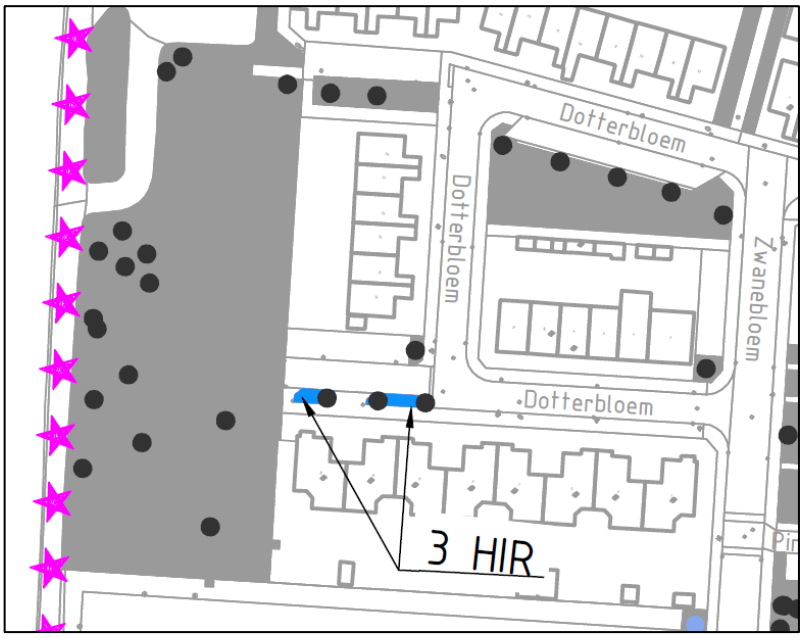

Het Hazepad is een voetpad in een overwegend groene omgeving tussen de Doctor van Noortstraat en de woonstraten Dotterbloem – Waterviolier – Hoefblad.

Onderhoudsmaatregel 2HED
Langs het noord-zuid georiënteerde deel van het pad bevinden zich heesters waarop een extensief onderhoudsregime wordt toegepast. In principe hebben deze heesters het potentieel voor meer dan 10 jaar restlevensduur, maar om dat te halen dient een combinatie van groot onderhoud en inboet (regulier onderhoud) uitgevoerd te worden. Deze beplanting zal in goede staat worden gebracht door een natuurlijke ontwikkeling (door dunning, bewerkingspercentage circa 20%) en indicatief terugzetten van de heesters.

Onderhoudsmaatregel 4GO
Het west-oost georiënteerde deel van het Hazepad bestaat voor een groot deel uit gras. Dit is aan vervanging toe, zo is uit de inventarisatie en schouw naar voren gekomen. In het kader van het ondersteunen van de lokale biodiversiteit wordt de onderhoudsmaatregel ‘gazon omvormen tot een bloemrijk kruidenmengsel’ toegepast. Wanneer de maatregel wordt voorbereid, dient bedacht te worden dat het Hazepad intensief wordt gebruikt voor het uitlaten van honden.

4.4.4 Dotterbloem

Bewoners van de Dotterbloem hebben de wens geuit om de heestervakken met Berberis te renoveren tot een ander type heester. Men ondervindt overlast na het scheren van de heesters in verband met achterblijvende doorns. Deze heestersoort past in deze woonomgeving niet in het streefbeeld dat de gemeente voor ‘heesters intensief’ hanteert. Daarom is besloten om de onderhoudsmaatregel ‘heesters intensief renoveren’ toe te passen. Als alternatieve heestersoort kan bijvoorbeeld gedacht worden aan Spirea.

4.4.5 Waterviolier

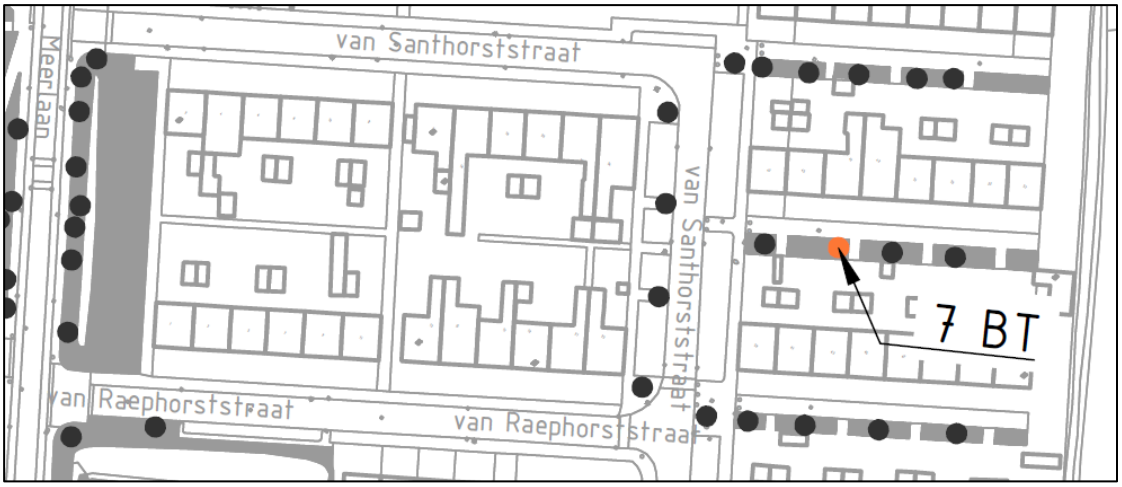

De Waterviolier is een woonstraat. Langs het noord-zuid georiënteerde gedeelte van deze straat bevinden zich bomen en heesters waarvoor een intensief onderhoudsregime wordt gehanteerd.

Uit de inventarisatie en schouw is naar voren gekomen dat de heestervakken verrommeld zijn en dat de bomen de kenmerken hebben van hakhout. Besloten is om de heestervakken te renoveren en om de bomen te vervangen door de een nader te bepalen soort.

Voor de heesters die tegen gevels van woningen aan het Hoefblad zijn gepositioneerd geldt dat een deel van deze heesters gerenoveerd zal worden – het bewerkingspercentage is ongeveer 50%, het overige deel van deze plantvakken zal door middel van inboet verbeterd worden.

4.4.6 Van Santhorststraat

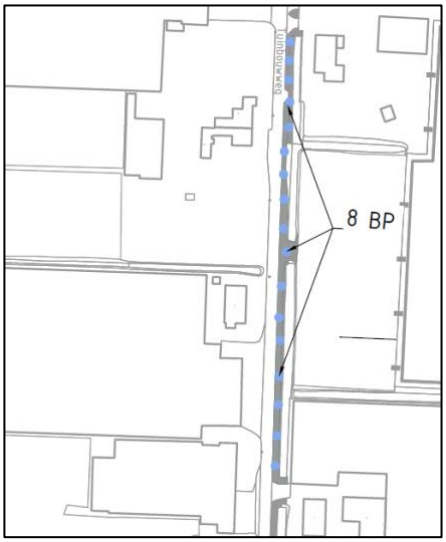

In de Van Santhorststraat, langs het voetpad tussen huisnummers 47 en 63, is in het verleden een boom gekapt welke nog niet is terug geplant. Deze maatregel zal alsnog worden genomen in het kader van het groenbeheerplan Stompwijk.

Meerdere bomen in deze straat bevinden zich in de laatste fase van hun levensduur. Ze komen momenteel nog niet voor vervanging in aanmerking, de verdere aftakeling zal middels de VTA-inspectie worden gemonitord.

4.4.7 Tuinbouwweg

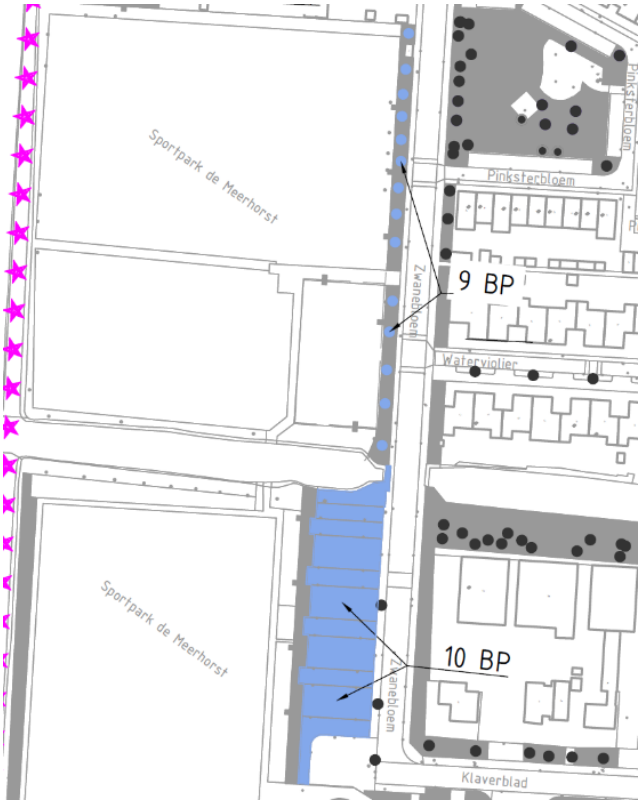
Het gedeelte van de Tuinbouwweg dat op de kaart hiernaast is aangegeven biedt mogelijkheden voor het uitbreiden van het bomenareaal (zie blauwe stippen).

Een aandachtspunt bij deze locatie betreft de ligging van tuinbouwbedrijven. Daarom zal voor het planten van bomen afstemming plaats dienen te vinden met de bewoners en belanghebbenden.

4.4.8 Zwanebloem / Sportpark De Meerhorst

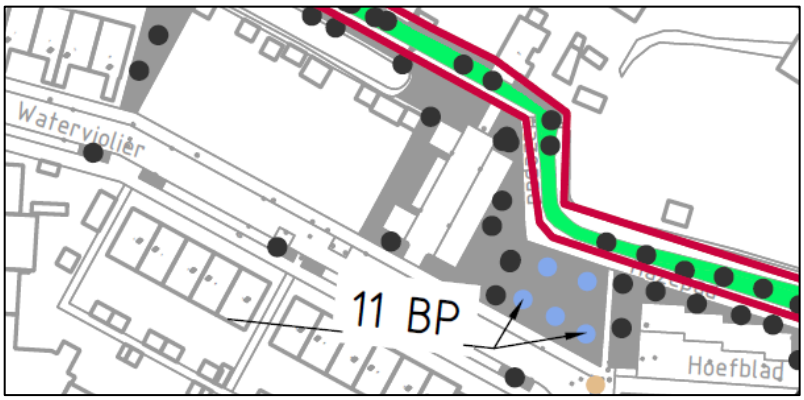
Sportpark De Meerhorst wordt vanaf het noordelijk deel van de Zwanebloem enigszins uit het zicht gehouden door diverse heestervakken waarin ook een aantal bomen aanwezig is. Deze strook biedt mogelijkheden om het bomenareaal uit te breiden middels een bomenrij. Aandachtspunt is dat de beplanting eigendom is van het sportpark, waarmee afstemming plaats moet vinden.

Langs het parkeerterrein dat langs het zuidelijke deel van de Zwanebloem ligt (bij v.v. Stompwijk ’92) zijn bomen aanwezig. Het parkeerterrein zelf biedt de ruimte om nog een aantal bomen toe te voegen, rekening houdend met mogelijke evenementen die op het terrein worden georganiseerd.

4.4.9 Waterviolier/Hazepad/Hoefblad

In het grasveld tussen de Waterviolier, het Hazepad en het Hoefblad is voldoende ruimte beschikbaar om het reeds aanwezige bomenbestand verder uit te breiden.

4.4.10 Aandachtspunten

Meerlaan

Het heesterplantvak langs de Meerlaan (afbeelding 3, rechts), tussen Hoefblad en Akkermunt, zal door middel van inboet worden hersteld. Een aandachtspunt vormt de scherpe punt waarin het plantvak begint/eindigt. Om het vak beter onderhoudbaar te maken dient een aanpassing te worden aangebracht, bijvoorbeeld het dichtstraten van de punt of het afzetten van de punt met een natuurlijk obstakel (een kei o.i.d.).

4.4.11 Samenvatting onderhoudsmaatregelen

In de onderstaande tabel zijn de benodigde maatregelen voor bomen en beplantingen in Stompwijk opgesomd, alsmede de prioriteit van de maatregelen.

Code	Maatregel	Prioriteit
1HIO	Huyssitterweg/Veilingweg: plantvakken heesters intensief omvormen naar gras.	1
2HED	Hazepad (noord-zuid georiënteerde gedeelte): plantvakken heesters extensief dunnen en indicatief terugzetten.	1
3HIR	Dotterbloem: heesters intensief renoveren met alternatieve heestersoort.	1
4GO	Hazepad (west-oost georiënteerde gedeelte): gazon omvormen tot bloemrijk kruidenmengsel.	1
5BVV	Waterviolier: bomen (hakhout) vervangen door andere boomsoort (boomsoort nader te bepalen).	1
6HIR	Waterviolier: heesters intensief vervangen door nieuwe heesters. Heesters langs gevels Hoefblad: bewerkingspercentage renovatie 50% (overig: inboet).	1
7BT	Van Santhorststraat: een in het verleden gekapte boom terug planten.	1
8BP	Tuinbouwweg: planten rij bomen in berm in overleg met tuinbouwbedrijven.	1
9BP	Zwanebloem / Sportpark De Meerhorst: planten rij bomen in beplanting.	1
10BP	Zwanebloem / Sportpark De Meerhorst – parkeerplaats: solitaire bomen planten in parkeerterrein (inclusief groeiplaats voor bomen in verharding).	1
11BP	Waterviolier/Hazepad/Hoefblad: bomen planten in grasveld.	1

5 FINANCIËLE CONSEQUENTIES

5.1 Inleiding

De maatregelen die in hoofdstuk 4 zijn beschreven betreffen groot onderhoud. Dit zijn éénmalige kosten. De maatregelen kunnen gevolgen hebben voor de kosten van het reguliere onderhoud. Dit hoofdstuk geeft eerst een overzicht van de kosten voor het reguliere onderhoud van het groen in de huidige situatie (tabel 4), daarna het verschil in kosten voor regulier onderhoud tussen de bestaande en de gewenste situatie (tabel 5) en vervolgens de investeringskosten voor de realisatie van de maatregelen uit hoofdstuk 4 (tabel 6).

In dit hoofdstuk is geen rekening gehouden met de kosten van het realiseren van de kansen voor het vergroten van het bomenareaal. Indien kansen gerealiseerd worden, dan zijn de gevolgen voor de kosten aan de hand van de in dit hoofdstuk opgenomen eenheidsprijzen eenvoudig te bepalen.

De in dit hoofdstuk genoemde onderhoudskosten betreffen de realisatiekosten exclusief btw - er is geen rekening gehouden met VAT-kosten. Voor de investeringskosten is wel rekening gehouden met een opslag met staartkosten, onvoorzien en VAT-kosten.

5.2 Onderhoudskosten bestaande situatie

Beheergroep	Hoeveelheid	Eenheid	Eenheidsprijs regulier onderhoud (zonder index)	Totale kosten (zonder index)
Bosplantsoen	42.795	m²	€ 0,21	€ 8.986,95
Boom in bosplantsoen	82	st	€ 7,82	€ 641,24
Boom in gras	240	st	€ 24,41	€ 5.858,40
Boom in sierplantsoen	197	st	€ 18,47	€ 3.638,59
Boom in verharding	41	st	€ 32,69	€ 1.340,29
Knotboom	513	st	€ 19,95	€ 10.234,35
Gazon <500 m2	4.850	m²	€ 0,80	€ 3.880,-
Gazon 500-1500 m2	2.180	m²	€ 0,49	€ 1.068,20
Gazon handmatig	230	m²	€ 2,10	€ 483,-
Haag	4.395	m²	€ 4,49	€ 19.733,55
Heesters extensief	51.797	m²	€ 0,32	€ 16.575,04
Heesters intensief	133.675	m²	€ 1,75	€ 233.931,25
Maaien extensief (1x)	205	m²	€ 0,15	€ 30,75
Maaien extensief (2x)	202.250	m²	€ 0,25	€ 50.562,50
Maaien extensief (3x)	14.195	m²	€ 0,40	€ 5.678,-
Ruigte	121.275	m²	€ 0,20	€ 24.255,-
Vaste planten	0	m²	€ 5,02	€ 0
Totale kosten (exclusief BTW)				**€ 387.000** (afgerond)

5.3 Balans onderhoudskosten gewenste situatie

Beheergroep	Hoeveelheid (mutatie)	Eenheid	Eenheidsprijs regulier onderhoud (zonder index)	Totale meer-/minderkosten (zonder index)
Bosplantsoen	0	m²	€ 0,21	€ 0
Boom in bosplantsoen	0	st	€ 7,82	€ 0
Boom in gras	+ 25	st	€ 24,41	+ € 610,25
Boom in sierplantsoen	+ 15	st	€ 18,47	+ € 277,05
Boom in verharding	+ 5	st	€ 32,69	+ € 163,45
Gazon <500 m²	0	m²	€ 0,80	€ 0
Gazon 500-1500 m²	- 832	m²	€ 0,49	- € 407,68
Gazon handmatig	0	m²	€ 2,10	
Kleurrijk gazon	+ 832	m²	€ 1,-	+ € 832,-
Haag	0	m²	€ 4,49	€ 0
Heesters extensief	0	m²	€ 0,32	€ 0
Heesters intensief	- 135	m²	€ 1,75	- € 236,25
Maaien extensief (1x)	0	m²	€ 0,15	€ 0
Maaien extensief (2x)	0	m²	€ 0,25	€ 0
Maaien extensief (3x)	+135	m²	€ 0,40	+ € 54,-
Ruigte	0	m²	€ 0,20	€ 0
Vaste planten	0	m²	€ 5,02	€ 0
Totale meer-/minder-kosten (exclusief BTW)				**+ € 1.300** (afgerond)

De kosten van regulier onderhoud voor de gewenste situatie bedragen afgerond in totaal € 388.500 per jaar.

5.4 Investeringskosten per beheergroep

Maatregel -code	Maatregel	Hoeveel-heid	Een-heid	Eenheids-prijs	Totale kosten
Gazon					**€ 13.312,-**
4GO	Gazon omvormen tot bloemrijk kruidenmengsel	832	m²	€ 16,-	€ 13.312,-
Heesters extensief					**€ 957,-**
2HED	Heesters extensief dunnen (bewerkings-percentage 20%)	435	m²	€ 11,-	€ 957,-
Heesters intensief					**€ 12.726,-**
1HIO	Heesters intensief omvormen naar gras	135	m²	€ 18,-	€ 2.430,-
3HIR, 6HIR	Heesters intensief renoveren	396	m²	€ 26,-	€ 10.296,-
Bomen vervangen					**€ 37.750,-**

Maatregel-code	Maatregel	Hoeveelheid	Eenheid	Eenheidsprijs	Totale kosten
5BVV	Boom vervangen in beplanting	33	st	€ 1.100,-	€ 36.300,-
7BT	Boom terugplanten	1	st	€ 1.450,-	€ 1.450,-
Bomen planten					**€ 156.000,-**
8BP	Boom planten in gras (rij)	20	st	€ 2.900,-	€ 58.000,-
9BP	Boom planten in sierplantsoen (rij)	15	st	€ 2.900,-	€ 43.500,-
10BP	Boom planten in verharding (solitair)	4	st	€ 10.000,-	€ 40.000,-
11BP	Boom planten in gras	5	st	€ 2.900,-	€ 14.500,-
	Subtotaal				***€ 220.745,-***
	Toerekeningen				
	Staartkosten			9%	€ 19.867,05
	Kosten onvoorzien			10%	€ 22.074,50
	VAT-kosten (voorbereiding, administratie, toezicht)			15%	€ 33.111,75
	Totale kosten (exclusief BTW)				**€ 296.000** (afgerond)

6 BRONNEN

Gemeente Leidschendam-Voorburg, *Wijkatlas*, https://leidschendam-voorburg.buurtmonitor.nl/, geraadpleegd augustus 2021

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Beheerkwaliteitsplan 'kwaliteitskader voor beheer en onderhoud'*, 13 september 2017

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Bomennota Deel 1 beleid*, november 2017

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Bomennota Deel 2 beheer*, november 2017

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Groenstructuurplan 'Buitengewoon groen'*, november 2009

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Uitvoeringsprogramma & investeringsprogramma groenstructuurplan 'Buitengewoon groen'*, januari 2012

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Speelruimteplan – Beleidsplan Leidschendam-Voorburg 2016-2025 'Buitengewoon Spelen'*, Januari 2016

Gemeente Leidschendam-Voorburg: *Water- en rioleringsplan 2022-2027*, november 2021

Foto Stompwijkse Vaart paragraaf 2.2.2: Henk50 (henk50.wordpress.com)

7 BEGRIPPENLIJST

Beheer	Zorg voor duurzame instandhouding van de (groene) ruimtelijke inrichting, met het oog op vervulling van toegekende functies en realisatie van beleids- en/of ontwerpdoelstellingen.
Beheergroep	Groep beplantingen of inrichtingselementen waaraan dezelfde beheermaatregelen worden uitgevoerd en waarvoor gelijksoortige streefbeelden gelden.
Boom 1e grootte	Bomen die hoger worden dan 15 meter.
Boom 2e grootte	Bomen die 8 tot 15 meter hoog worden.
Boom 3e grootte	Bomen tot 8 meter hoog.
Bosplantsoen	Beplantingen die bestaan uit inheemse loof- en naaldhoutsoorten (bomen en struikvormers).
CROW	Nationaal kenniscentrum voor regelgeving en onderzoek voor verkeer, vervoer en infrastructuur. In deze non-profit organisatie werken Rijk, provincies, gemeenten, aannemersorganisaties en adviesbureaus samen bij ontwerp, aanleg en beheer van wegen en verkeers- en vervoersvoorzieningen.
Dunnen	Het in houtige begroeiing bij de grond afzagen of kappen van een aantal bomen of struiken ten gunste van andere exemplaren.
Duurzame boomsoorten	Boomsoorten die langzaam groeien en daarom een langer leven hebben. Dit soort bomen is door het sterke, langzaam gegroeide hout over het algemeen minder breukgevoelig en er is minder regulier onderhoud nodig.
Groenbeheer	Zorg voor duurzame instandhouding van de groene ruimtelijke inrichting, met het oog op goede vervulling van toegekende functies en realisatie van beleids- en/of ontwerpdoelstellingen.
Groeiomstandigheden	De grond waarin de boom staat en hem verzorgt met voedingsstoffen en lucht en die stabiliteit voor het wortelstelsel biedt.
Hagen	Rij(en) heesters van een of enkele soorten die regelmatig gesnoeid moeten worden in een min of meer strakke vorm.
Heesters	Houtachtige struiken die van oorsprong niet in de omgeving (Hollandse klimaat) voorkomen en dus exoot zijn.
Inspectie	Beoordeling van de technische kwaliteit.

Omvorming	Het vernieuwen van een vak of element, waarbij het bestaande groen vervangen wordt door een geschikter type.
Regulier onderhoud	Verzamelbegrip voor onderhoudswerkzaamheden die per jaar meermaals terugkeren.
Streefbeeld	Het gewenste uiterlijk van een beplanting in volgroeide, volledig functionerende staat.
Terugzetten	Het snoeien van houtachtige beplanting (over het algemeen struiken) op circa 30 centimeter boven de grond, met de bedoeling dat deze weer opnieuw uitgroeien. Doel van het terugzetten is een verjonging van de struik, meer vertakking en verminderen van de omvang van de struik.
Vaste plant	Kruidachtig gewas, waarvan de bladverliezende soorten ’s winters bovengronds afsterven en in het voorjaar weer bovengronds uitgroeien.

BIJLAGE 1 Resultaten bewonersenquête

Het voorliggende groenbeheerplan is tot stand gekomen volgens het motto van het coalitieakkoord: ‘minder bepalen, meer samenwerken’. Er heeft, binnen de mogelijkheden die de Covid19-richtlijnen boden, een participatietraject plaatsgevonden. Hoe de bewoners het groen in hun wijk ervaren en waar verbeteringen mogelijk zijn is onmisbare informatie voor een breed gedragen groenbeheerplan. Daarom heeft de gemeente de bewoners op diverse manieren de mogelijkheid gegeven om een bijdrage te leveren aan het nieuwe groenbeheerplan. Om de bewoners hierover te informeren zijn zij aangeschreven en is een campagne gevoerd via social media.
In deze bijlage zijn de bewonerswensen opgesomd die in het groenbeheerplan als maatregel of kans zijn meegenomen.

Locatie	**Betreft**	**Wens**
Zwanebloem	Bosjes herstellen.	De bosjes hier waren heel mooi en vol, maar zijn heel erg gesnoeid. Misschien komt het vanzelf weer netjes terug maar anders de natuur graag een handje helpen. → *verwerkt als planten van nieuwe bomen. T.z.t. zal gecontroleerd worden of inboet noodzakelijk is.*
Waterviolier en Hazepad	Grasveld omvormen.	Klimaatadaptatie en biodiversiteit vergroten door (fruit)bomen, schaduwminnende bomen, struiken en bloemen te planten. → *gras/gazon wordt omgevormd tot bloemrijk grasmengsel.*
Fietspad buitengebied (LF4 Midden Nederland route)	Herstel heggenlandschap.	Waar mogelijk herstel van Heggenlandschap (meidoornhagen) en aanplant knotwilg, elzen en essenhakhout. → *Dergelijke grootschalige maatregelen zijn niet vanuit beheer te initiëren. Bewoners in het buitengebied kunnen in samenspraak met aangrenzende bewoners langs wiens percelen aanplant gerealiseerd zou kunnen worden, via een bewonersinitiatief een verzoek indienen voor het herstellen van de hagenstructuur.*
Van Santhorststraat	Boom terugplaatsen.	In 2020 is een dode boom verwijderd. Verzoek is hiervoor in de plaats een nieuwe boom te planten. → *Maatregel 7BT*.

BIJLAGE 2 Beheer openbaar groen Stompwijk - overzichtstekeningen

2.1 Bomen – overzichtstekening bomenstructuur (totaal)

2.2 Bomen – overzichtstekening bomenstructuur (kern Stompwijk)

LEGENDA

Algemeen

- Bestaande situatie
- Bestaande gebouwen
- Begrenzing groen beheerplan
- Bestaande beplanting

Bomen

- Wijkbomenstructuur
- Overige bomen

2.3 Beplanting – overzichtstekening (totaal)

2.4 Beplanting – overzichtstekening (kern Stompwijk)

LEGENDA

Algemeen

- Bestaande situatie
- Bestaande gebouwen
- Begrenzing groenbeheerplan
- Semi openbaar groen (Heilige Laurentiuskerk)
- Parkverharding

Boom

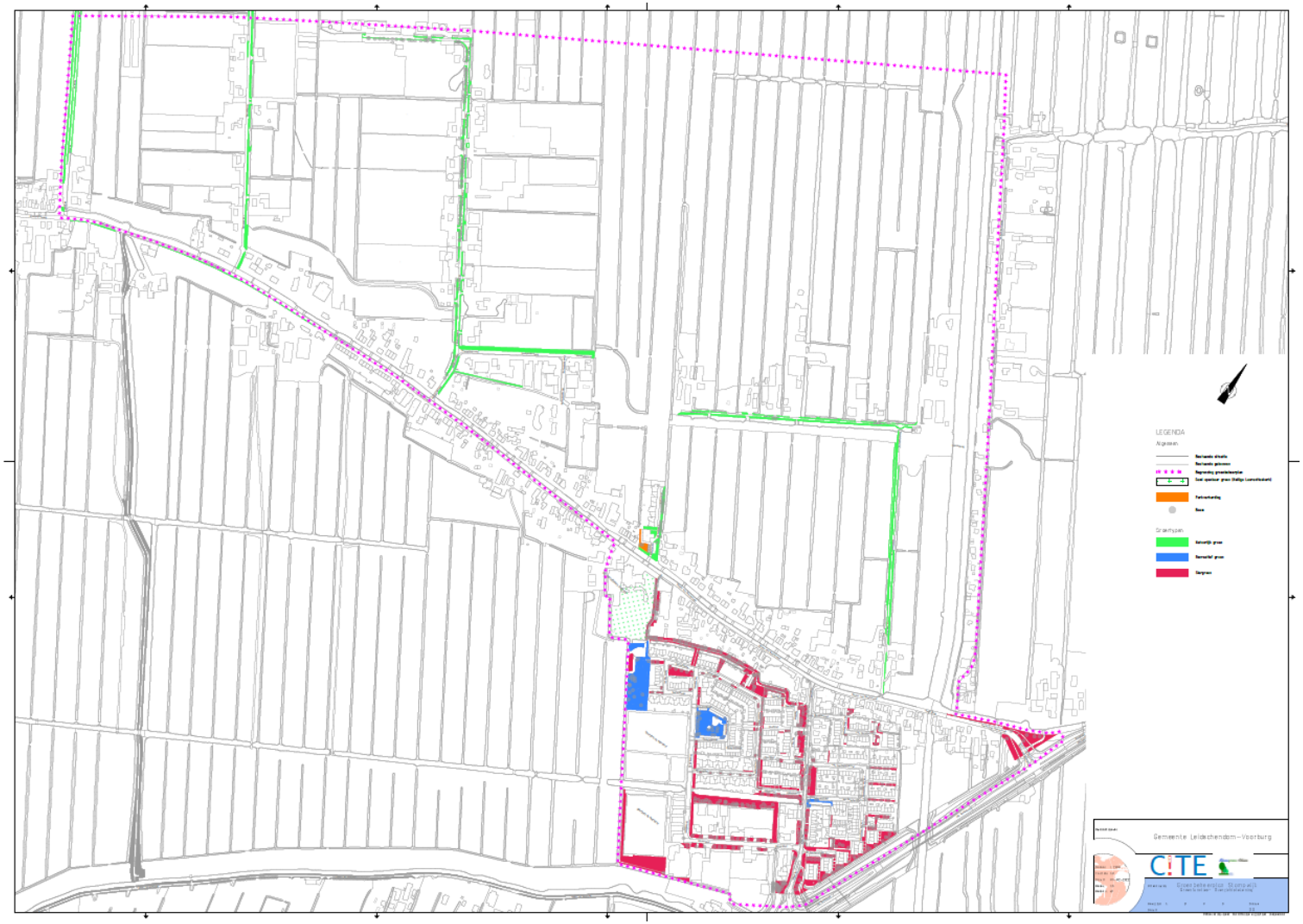
- Boom

Gazon en beplanting

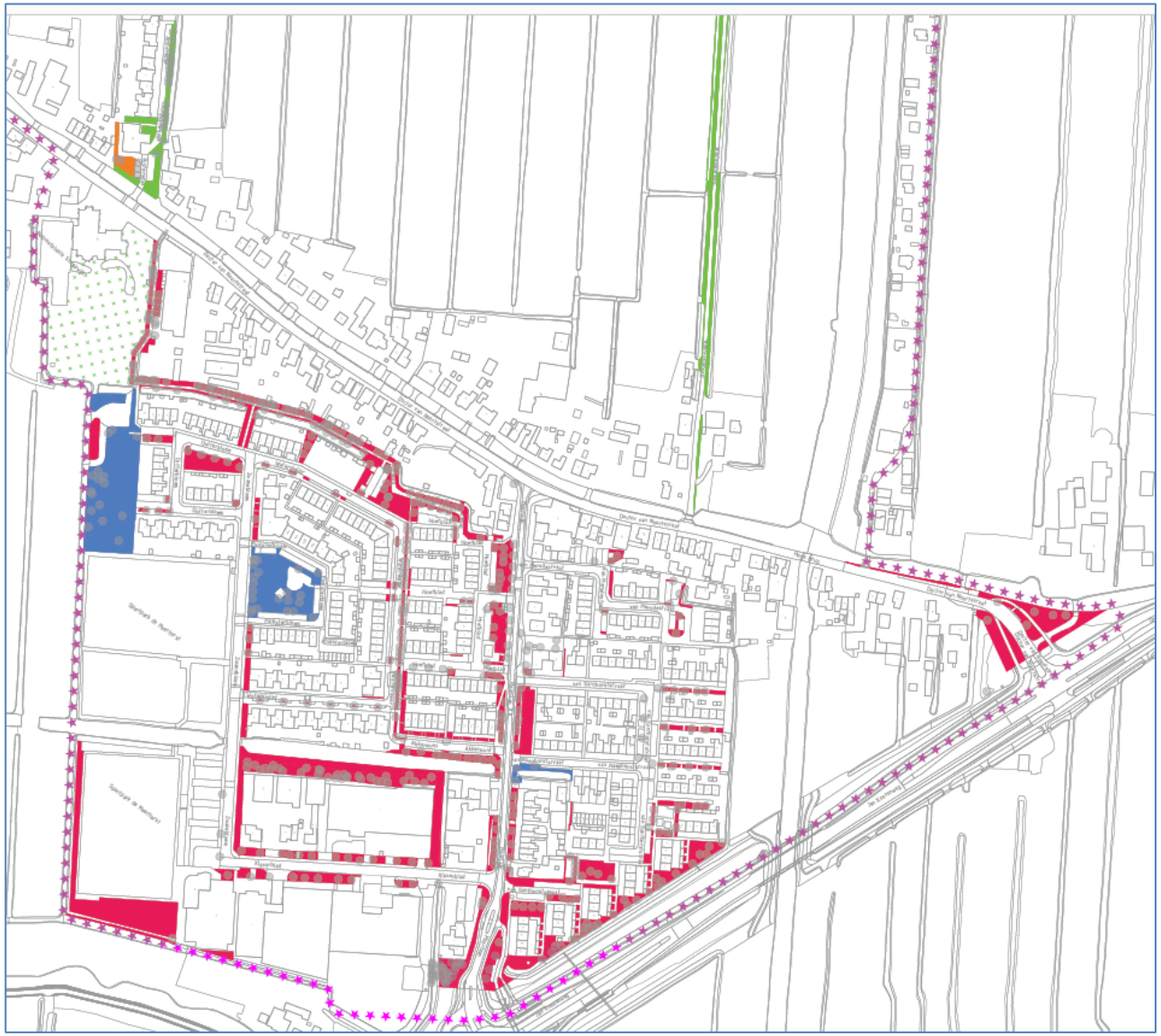
- Gazon < 500 m2
- Gazon 500-1500 m2
- Gazon handmatig onderhoud
- Haag < 1 m
- Heesters extensief
- Heesters intensief
- Maaien extensief (1x)
- Maaien extensief (2x)
- Maaien extensief (3x)
- Ruigte

BIJLAGE 3 Groenfuncties – overzichtstekening

3.1 Groenfuncties – overzichtstekening (totaal)

3.2 Groenfuncties – overzichtstekening (kern Stompwijk)

LEGENDA

Algemeen

- Bestaande situatie
- Bestaande gebouwen
- Begrenzing groenbeheerplan
- Semi openbaar groen (Heilige Laurentiuskerk)
- Parkverharding
- Boom

Groentypen

- Natuurlijk groen
- Recreatief groen
- Siergroen

BIJLAGE 4 Stresstestkaarten gemeente Leidschendam-Voorburg

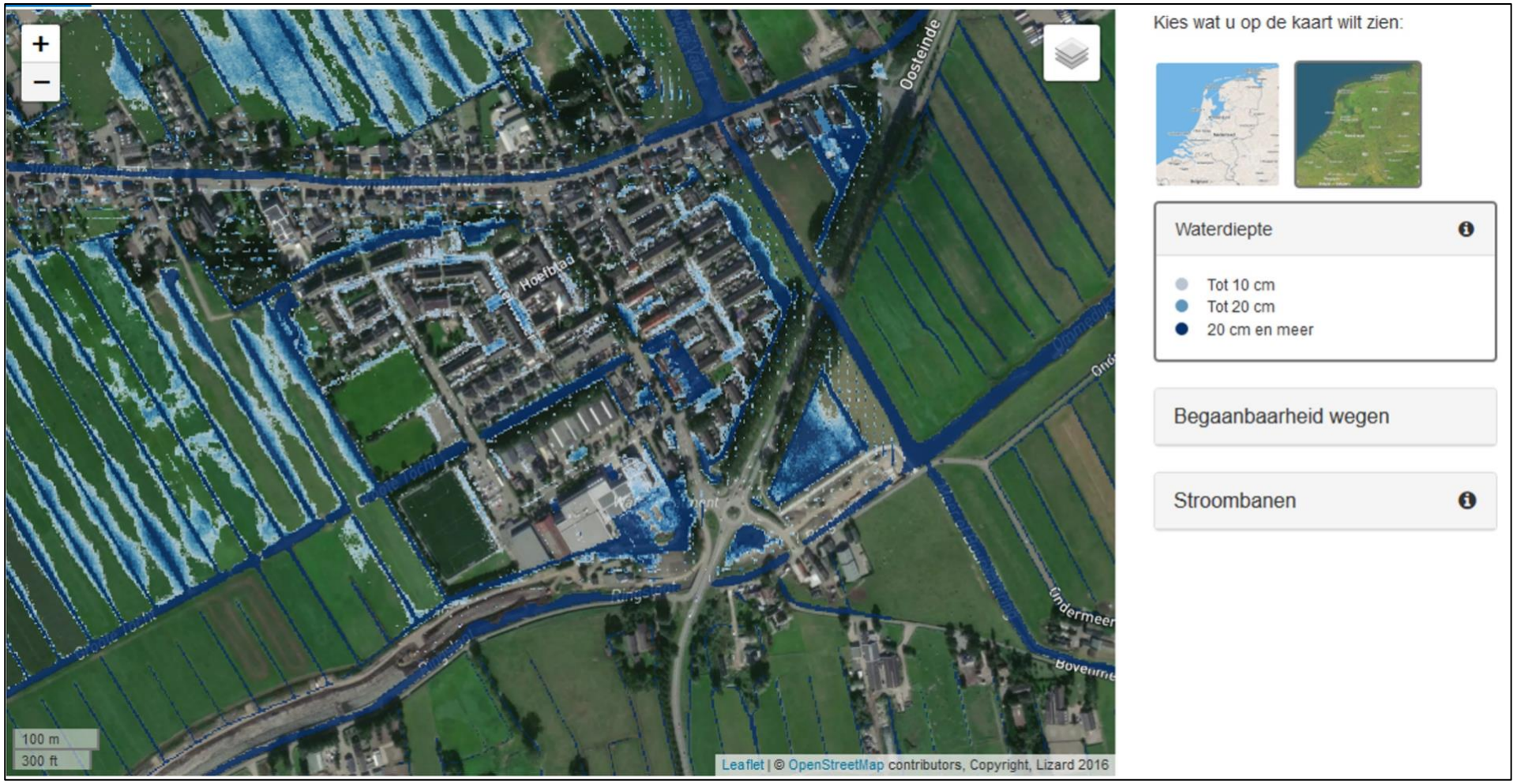
4.1 Themakaart hittestress

Door de hitte raken kwetsbare groepen zoals ouderen, kinderen, hart- en longpatiënten extra verzwakt. Zij kunnen namelijk veel slechter tegen extreme hitte. Bomen en beplanting, groene daken, minder verharding en het toepassen van materialen met een hoge reflectie kunnen helpen om lagere temperaturen te bereiken.

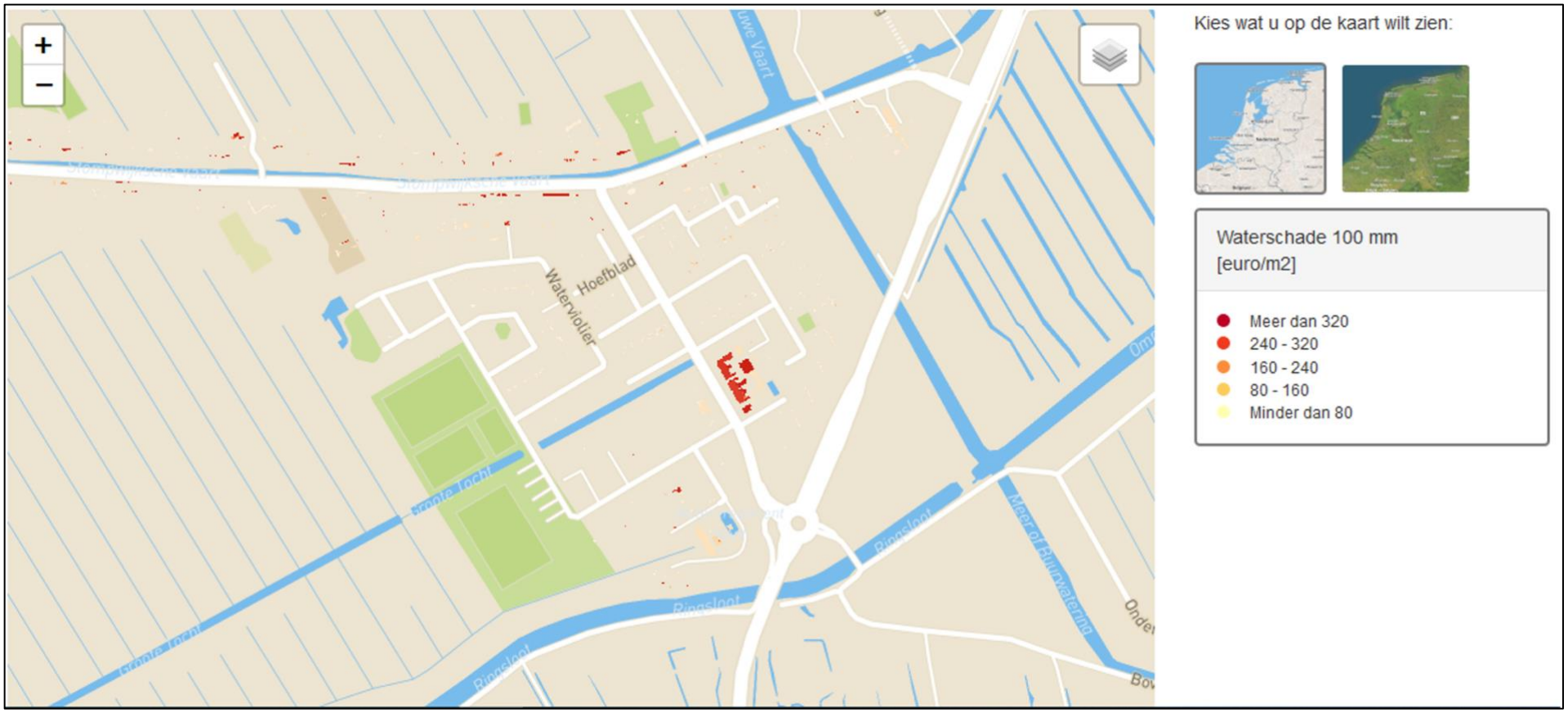
4.2 Themakaart Wateroverlast

De hoeveelheid jaarlijkse neerslag neemt toe, evenals de intensiteit van de buien. Hierdoor is er een grotere kans op wateroverlast. De kaart geeft indicatief de hoeveelheid water op straat aan bij een extreme bui die in de huidige omstandigheden zou kunnen optreden.

4.3 Themakaart Waterschade

Wateroverlast kan leiden tot waterschade. De kaart geeft een benadering aan van de omvang van de schade die kan optreden bij een bui van 100 mm in een uur.

BIJLAGE 5 Maatregelenkaart – overzichtstekening

5.1 Maatregelenkaart – overzichtstekening (totaal)

5.2 Maatregelenkaart – overzichtstekening (kern Stompwijk)

